

BIBLIA ÉS GYÜLEKEZET

2018. március

A Biblia Szövetség Egyesület folyóirata

XXX. évfolyam 1. szám

Áldott feltámadási ünnepet kívánunk!

*„Mindannak megtartására tanítsanak (minden népet),
amit én parancsoltam nektek.*

Íme, én tiveletek vagyok minden napon a világ végezetéig.“

(Máté evangéliuma 28,20)

**BSz 30– szilveszter
2017. Pécel**

A KÖZÉPPONTBAN ISTEN ORSZÁGA

„... ebben az esztendőben újságunk négy száma a négy evangélium tükrében kívánja közel hozni olvasóinkhoz Megváltó Urunkat!”

„...Feltámasztotta a halottak közül, és a maga jobbára ültette a mennyekben, felül minden fejedelemségen, hatalmasságon, erőn, uraságon... És az ő lába alá vetett mindent, és őt rendelte mindenek fölött való fővé az egyházban” (Ef 1, 20-23).

A mottóul választott bibliai szakaszban Isten Lelke élénk állítja Isten Fiát, a mi Urunk Jézus Krisztust, felfoghatatlan dicsőségében: ő a mindenség és benne az egyház egyedüli Megváltója és Ura! Boldog, aki személyesen is megvallhatja: Ő az én Megváltó Uram!

A Szentlélek arra indította Pál apostolt (és bennünket is), hogy ha hiszünk benne, mint Megváltó Urunkban, akkor igyekezzünk őt még jobban, még mélyebben megismerni (Fil 3,10). Senki nem mondhatja, hogy már eléggé megismerte Jézust, mert ő isteni végtelenséggel bír – ezért mindig tartogat nekünk valami meglepetést.

Fokozatos megismerése során ő az, aki egyre inkább meglátatja velünk szépségét, végtelen tökéletességű jellemvonásait, tanításainak s tetteinek nagyszerűségét. Ő érteti meg velünk mindennek feletti szentségét, s ugyanakkor értünk minden akadályt leküzdő szerető közelségét. Ő az, aki megtanít leborulni és helyesen imádni őt. Ő az, aki kimunkálja bennünk, hogy még jobban szeressük. Ő az, aki eltereli figyelmünket önmagunkról – önmagára. Ő érteti meg velünk, hogy miben várja engedelmeségünket. Ő az, aki megajándékoz kincseivel: igazsággal, szabadsággal, erővel, szeretettel. Ő az, aki szerelmével úgy foglyul ejt, hogy mindenekfelett szeretjük, és mindenben keresztül követni kívánjuk, engedve akarátának. S ő végzi el soha el nem fogyatkozó kegyelme erejével, hogy megmaradjunk benne, és örömmel tudjuk dicsőíteni!

Az Úr Jézus illetén megismerésének forrása saját kinyilatkoztatása, a tévedhetetlen és senkit félre nem vezető Biblia. Csakis ebben tette megismerhetővé magát a Szentlélek által. Ha ezt nem fogadnánk hittel, hanem elhagyva ezt, megpróbálnánk őt közvetlenül meg tapasztalni és úgy megismerni, a rajongás tévútjára lépnénk, és célunkat nem érhetnénk el soha. Ezért ragaszkodunk a Bibliához, mint Jézus Krisztus megismerésének egyedüli forrásához. Ez az a forrás, amiből hitünk által –

Füle Lajos

A római százados

(Mt 27,54)

Kemény, marcona férfi volt,
hősök barátja, népe hőse,
pogány zsidók közt római,
káromkodott, harcolt, ivott.

Dühöngve ment a Golgotára
örizni a három keresztet,
bordélyok füledt mómora,
lakomaillat szállt utána.

Koponya-hegyre hullt a vér,
szagát a szél orrába csapta.
Mít neki három, száz halál?!
Az ember úgvis holtig él,

s köpött. – De mozdult ég s a föld,
koromsötét lett, mint a lelke,
s míg ismeretlen fájdalom
markolta át, meglátta ŐT:

„Bizony, ez ISTEN FIA volt!”
Lehullt szeméről ott a hálóg,
s az éjben is ragyogni látott
Valakit, aki érte is...

igazán megismerhetjük Jézust és a benne rejlő bölcsesség és ismeret minden kincsét. Különösen is fontosnak tartjuk megismerésében a négy evangéliumot, amelyekben négy szempontból mutatkozik be nekünk. Ezért ebben az esztendőben újságunk négy száma a négy evangélium tükrében kívánja közel hozni olvasóinkhoz Megváltó Urunkat!

Első számunkban Máté evangéliumából ragyog élénk dicsőségének néhány fénysugara. Mivel az első evangéliumban különös jelentőséggel bír az Isten országának gondolata, ezért e főtéma köré csoportosítottuk a cikkeket is. Olvashatunk Isten országa és Jézus kapcsolatáról, elgondolkodhatunk az Úr Jézusra – mint Isten országa királyára – vonatkozó ősi próféciákról és azok teljesüléséről, az Úr Jézusban földre jött Isten országa titkairól, majd Isten országának alkotmányáról, a Hegyi beszédről, továbbá Isten országa szolgálóinak fontos feladatairól és végül a lenyűgöző s előtünk álló eseményről: Isten országának kiteljesedéséről.

Szeretnénk, ha olvasóink felismernék Jézusunk fenségét, örvendeznének őbenne, és imádnák őt! Szeretnénk, ha újra megértenék és elhinnék, hogy valójában mindaz, amire szükségünk van ahhoz, hogy boldogok legyünk földi életünkben és az örökkévalóságban – Isten kiteljesült országában –, egyedül és csakis őbenne rejlik. Szeretnénk, ha ő, a Biblia által állhatna a közepén: szívünk, közösségünk, gyülekezeteink és egyházaink közepén, és elnyerné azt a gyermeki bizalmat, figyelmet, hódolatot, szeretetet és odaadó ragaszkodást részünkről, amivel egyes-egyedül neki tartozunk. Milyen jó lenne, ha kisöpörhetne mindent a szívünkéből és életükből, amit a helyére merészeltünk tenni. Bárcsak bűnbánatot tartanánk, és visszaengednénk őt arra a helyre, ami egyedül őt illeti meg! És bizony, szeretnénk elérni, hogy olvasóink Jézus kegyelmétől felszabadítva, igazságával megerősítve lennének az ő boldog, eltökélt tanúságtévői ott, ahol élnek. Ezekkel a gondolatokkal kívánok áldott olvasást!

Sipos Ete Zoltán / Szeged

„Valamilyen csodálatos módon a Szent Lélek felhasználta a Szentírás tróinak értelmét, emlékezőtehetségét, intellektusát, stílusát, és egyéniségét. De hogy hogyan történt ez, épp annyira felfoghatatlan és megmagyarázhatatlan, mint Jézus Krisztus kettős (isteni és emberi) természete.” (J. C. Ryle)

BEVEZETÉS MÁTÉ EVANGÉLIUMÁHOZ

„Mérlegelve a rendelkezésünkre álló adatokat, kijelenthetjük: nincs okunk kételkedni

abban, hogy Máté a róla elnevezett evangélium szerzője.”

Ha valaki kirándulni megy, jól teszi, ha visz magával térképet. A térkép jelzi a terepviszonyokat, feltünteti a látványosságokat, segít a tájékozódásban. Ha valaki egy bibliai könyvet szeretne bebarangolni, szintén jól teszi, ha visz magával térképet. Ezt a térképet a teológiai szaknyelv bevezetésnek hívja. A bevezetés célja a könyv szerzőjének azonosítása, a keletkezés körülményeinek bemutatása, a szerkezeti váz ismertetése, valamint a főbb témák és jellegzetességek felsorolása. Az alábbiakban Máté evangéliumának bevezetési kérdéseivel foglalkozunk.

AZ EVANGÉLIUM SZERZŐJE

Az evangélium – akárcsak a többi bibliai irat – elsődleges szerzője maga az Isten, pontosabban a Szentháromság harmadik személye: a Szentlélek. A Szentlélek ihlette a másodlagos szerzőket, azaz a szentírókat, hogy lejegyezzék a kijelentést. A kérdés, amire választ keresünk, így szól: ki Máté evangéliumának másodlagos, avagy emberi szerzője?

A megoldás felé három különböző úton indulhatunk el. Az egyik út: az evangélium feliratának vizsgálata. A felirat görög szövege a következő: *κατα μαθθαιου*, ami magyarul annyit tesz: Máté szerint. Kizárólag a felirat alapján mégsem jelenthetjük ki teljes bizonyossággal, hogy Máté az evangélium szerzője. Miért? Mert a felirat nem az ihletett szöveg része. A feliratot figyelembe véve legfeljebb annyit állíthatunk, hogy a szövegmásolók egyöntetűen Mátét tekintették az irat szerzőjének. A másik út: az evangélium szövegének vizsgálata. Ha a szöveg megnevezi, vagy olyan utalást tartalmaz, amelynek segítségével egyértelműen be lehet azonosítani a szerzőt,

már is célhoz értünk, hiszen a bibliai kijelentés az igazság legfelsőbb fóruma. A szöveget azonban hiába vallatjuk, nem mond semmit a szerző személyéről. A harmadik út: az ógyházi írók kijelentéseinek vizsgálata. Az apostoli atyák, az apologéták és az egyházatyák, tehát a Krisztus utáni első évszázadok kiemelkedő képviselői kivétel nélkül úgy tudták, hogy Máté az evangélium szerzője. Az ógyház bizonyágtétele sem perdöntő, hiszen – Istennel ellentétben – az ember nem tévedhetetlen, mindazonáltal a tanúk egységes állítása számunkra is irányt mutat. Mérlegelve a rendelkezésünkre álló adatokat, kijelenthetjük: nincs okunk kételkedni abban, hogy Máté a róla elnevezett evangélium szerzője.

Mit tudunk a szerző személyéről? Foglalkozására nézve Máté vámszedő volt, tehát mindamellett, hogy jó matematikai és nyelvi képességekkel rendelkezhetett, feltehetően nagyon szerette a pénzt. Származását homály fedi, de abból kiindulva, hogy a párhuzamos igehekények Lévinek nevezik, többen úgy gondolják, Lévi törzséből származott. Ha ez a feltételezés helytálló, akkor különösen sokatmondóvá válik a jézusi tanítás, amelyet éppen Máté jegyzett le, miszerint nem szolgálhatunk egyszerre Istennek és a mammonnak. Máté rossz döntést hozott, amikor törzsi hivatását elhagyva Isten szolgálata helyett a pénz szolgálatába szegődött, Jézus azonban felülírta elhatározását, és visszaterelte a helyes útra.

AZ EVANGÉLIUM KELETKEZÉSÉNEK KÖRÜLMÉNYEI

Az evangélium létrejöttének helyét illetően két nézet viaskodik egymással. Azok, akik szerint Máté a zsidó háború kitörése előtt írta meg az evangéliumot, rendszerint úgy vélik, hogy Júdea vagy Palesztina valamelyik települése a legvalószínűbb helyszín, hiszen a zsidókeresztények zöme, így maga Máté is feltételezhetően ezen a területen élt. Azok viszont, akik későbbre datálják a művet, a környező országok egyikét, jellemzően Szíriát vizionálják, mert tudják, hogy a keresztények többsége

68-ban elhagyta szülőföldjét, és külföldre menekült.

A keletkezés ideje vonatkozásában pattanásig feszül az ellentét a liberális és az evangéliumi kutatók felfogása között. Az előbbieket jellemzően az evangélium kései keletkezése mellett érvelnek, mert úgy gondolják, hogy Máté felhasználta Márk evangéliumát, valamint egy másik – csak feltételezett, de soha meg nem talált – forrást is, és ez hosszú időt vett igénybe. Érvelésükben megjelenik egy másik, a bibliai hit számára erősen megbotránkozató gondolat is, nevezetesen, hogy Jézus nem láthatta előre a jövőt, így Jeruzsálem pusztulását sem prófétálhatta meg, az erről szóló kijelentést a követői adták a szájába a város lerombolás után, legkorábban a hetvenes években. Az evangéliumi háttérű tudósok többsége a korai keletkezés nézetét támogatja. Érveik között szerepel az ógyház bizonyágtétele, amely szerint Péter és Pál még éltek, amikor Máté elkészítette az evangéliumot, és tekintettel arra, hogy a két nevezett apostol nagy valószínűséggel a Nero által indított keresztényüldözés során szenvedett mártírhalt a hatvanas évek közepén, ez az evangélium keletkezésének végső dátuma is. Ugyanezt az álláspontot erősíti az a kutatás is, amely az íráskép változásaira épül, és kimutatja az egyik Máté evangéliumának részletét tartalmazó papirusztöredékről, hogy az ott található írás mintázata a hatvanas években volt jellemző, a hetvenes évekre azonban már teljesen kiveszett.

Az evangélium tehát feltételezhetően Júda vagy Palesztina egyik településén látott napvilágot valamikor a hatvanas évek első felében vagy az évtized közepén.

A MŰ SZERKEZETE

Mínthogy az evangéliumok Jézus földi szolgálatát mutatják be, az emberi életnek pedig szükségszerű velejárója a születés és a halál, Máté nagy hangsúlyt fektetett rá, hogy beszámoljon az Úr születéséről és haláláról. Ez a keret valamilyen formában a többi evangéliumban is megjelenik. A közties fejeze-

teket öt nagyobb egységre lehet osztani, az egységek végén egy-egy beszédgyűjteménnyel, amelyeknek jellegzetes zárómondata a következő: „Amikor Jézus befejezte ezeket a beszédeket...” Az első egység a tanítványok elhívásáról (3-7. fejezet), a második a tanítványok kiküldetéséről (8-10. fejezet), a harmadik a kijelentés elrejtett voltáról (11-13. fejezet), a negyedik az egyházzal (14-18. fejezet), az ötödik pedig az ítéletről (19-25. fejezet) szól. A Mózes által közvetített kijelentés szintén öt részre tagolódik. A zsidók között végzett misszióknak kezdettől fogva sarkalatos eleme volt a Mózes és Jézus közötti párhuzam kibontása, és mivel

Máté elsősorban ezen a területen dolgozott, feltehető, hogy szándékosan szerkesztette meg így az evangéliumot. Az üzenet világos: Mózes az Ószövetség, Jézus pedig az Újszövetség legnagyobb tanítója; nem állnak ellentétben egymással, ahogyan azt a zsidók feltételezték, hanem kiegészítik egymást: amit Mózes megígért, az Jézusban beteljesedett.

FŐBB TÉMÁK ÉS JELLEGZETESSÉGEK

Máté evangéliumának egyik legszembetűnőbb vonása – ami minden fejezetben és majdnem minden perikópában tetten érhető – az ószövetségi kijelentés és Jézus életének, tanítá-

sainak összekapcsolása. A szerző hátróztottan arra törekedett, hogy olvasói, akik – legalábbis az első időben – a zsidó nép tagjai közül kerültek ki, felismerjék Jézusban a megígért Messiást.

A Máté által előadott jézusi tanítások közül kiemelkedik a Hegyi beszéd és az Isten országáról szóló példázatok gyűjteménye. Az előbbi az Újszövetség etikájának egyik legrészletesebb dokumentuma. Az utóbbi Isten országának működését, azaz Isten mentő szándékát, a megváltást, az evangélium terjedését és annak fogadását, valamint az utolsó ítéletet mutatja be.

Szabó László / Budapest

KAPCSOLAT JÉZUS ÉS AZ ISTEN ORSZÁGA KÖZÖTT

„Bár most nem abban a bizonyos harminchárom esztendőben élünk, ami két-ezer évvel ezelőtt számláltatott, mégis elmondhatjuk, hogy lelkileg közel van Isten országa, és velünk van királya – Lelke és istensége szerint.”

Máté feljegyzti evangéliuma elején, hogy Jézus ezekkel a szavakkal kezdte igehirdető szolgálatát: „*elközelített a mennyek országa*” (Mt 4,17). Eljött Jézus, és benne eljött Istennek országa.

A görög szöveg alapján így is fordíthatjuk: „Szorongatóan közel jött hozzátok Isten országa” (Pákozdy). Ez valóban sokakat izgalomba hozott és megszorogtatott lelkileg. Talán azért, mert megjelent a Szent a szentségtelen emberek között, a Tökéletes a tökéletlenek között, a Büntetlen a velejükig romlott bűnös emberek között. Szentsége, tökéletessége, büntelensége pedig perzsel. Ez teszi nyugtalaná az embert, ami miatt Jézushoz kiált: „*Menj el tőlem, Uram, mert én bűnös ember vagyok!*” (Lk 5,8). Látjuk, hogy Isten országának jelenléte vagy távolléte az Úr Jézustól függ. Ugyanakkor felvetődik sok-sok kérdés: Mi az Isten országa? Hol talál-

ható? Kik laknak benne? Távol van, vagy közel? Elközelített, vagyis itt volt a földön? Ha igen, meddig? S hogyan függött ez össze Megváltónkkal?

1. MI IS VALÓJÁBAN ISTEN ORSZÁGA?

Az egész világ. Máté evangélista közli Jézusnak erre vonatkozó szavait: „*Nekem adatott minden hatalom mennyen és földön*” (28,18). Tulajdonképpen minden az övé, a menny és a föld, a látható és a láthatatlan világ, mégpedig a teremtés jogán: tőle származik minden az égen és a földön. Amikor az ördög azt mondta, hogy a föld teljessége az övé, akkor legfeljebb lopott birtoklásról szólt. Tudjuk: becsapta Évát hazug ígéreteivel (2Kor 11,3), Éva és férje követte a kísértő tanácsait, s így lett az ördögé szép teremtett világunk, de ez nem az ő jogos tulajdona. Mert a tulajdonos: Isten. Az Úr a föld és annak teljessége (Zsolt 24,1). – Az alábbiakban azonban nem a mindenséget keressük, hanem Isten személyes országát, ahol ő lakik.

2. HOL TALÁLHATÓ ISTEN ORSZÁGA?

A mennyben van az ő országa. Ez az ő „tartózkodási helye”, az ő otthona. Onnan irányít mindent, ott van mennyei udvartartása. Ott adja ki a parancsokat angyalainak, ott kezelik a mennyei adminisztrációt,

ott van a cselekedetek könyve és az élet könyve. Ott élvezik az örök boldogságot a megváltott emberek, akik már odaköltöztek. Isten minden megváltott gyermeke ott talált és majd ott talál otthont, mint szép énekünk mondja: „A mennyben otthonom, hol nincsen szenvedés,... hol béke vár reánk,... Oh szép hazám...” (Hallelujah, 370.). Ez a mennyek országa.

A hívők szívében is ott van Isten országa, annak érzése, az utána való vágyódás és az odajutás bizonyossága. De nyilvánvaló módon azon kívül is létező valóság ez, ahova csak a földi életből való kilépés útján kerülhetünk. Tehát rajtunk kívül létező valóság az Isten országa.

Az Isten országa helyét illetően két tévedést is megemlíthetünk:

a. Első tévedés: A csillagok között, a világűrben van, ha van – gondolta Gagarin, az első ateista űrhajós, aki űrútjáról visszatérve – Isten nemlétének bizonyítására – megelégedett azzal, hogy nem találta őt a világűrben. Íme, újabb érv a tagadásra: nincs Isten! De hát ez rossz érvelés és nem bizonyíték. Isten soha nem mondta, hogy ő a planétákon vagy azok között lakik.

b. Második tévedés: Talán a körülöttünk lévő láthatatlan világban rejtőzik ez az ország, valahol ott, ahova Jézus visszahúzódott mennybemenetelekor. Itt

van tehát valahol Jézus testi valóságában, egészen közel, csak nem látjuk. Úgy gondoljuk, hogy a látható és láthatatlan világ teljes egymásba fonódottságban létezik, mégis ez a láthatatlan mennyei valóság nem itt van a mi földi világunkban, nem földi planétáknak láthatatlan része.

A mi látható és láthatatlan világunkon kívüli országról beszél a Biblia, mint a harmadik égről (2Kor 11), ahova az Úr felment, ahova Pál és János apostol lélekben bepillantást nyert.

A mindenkori hívő ember mindenesetre oda vágyódik, ahol Isten országa van. Vágyik eljutni oda, ahol ő megtalálható, leborulni előtte és elébe tární ügyeinket, átadni neki életünket. Már Jób ezt kiáltotta a patriarkák korában: „*Ó, ha tudnám, hol találok őt, elmennék a trónusáig. Eléje terjeszteném ügyemet...*” (Jób 23,3-4 – vö. Zsid 4,16). Nem a beosztottakhoz akart ő eljutni, hanem a legnagyobbhoz, az ő Megváltójához, akiben reménykedett: Jézushoz (Jób 19,25)!

3. ENNEK AZ ORSZÁGNAK A KIRÁLYA AZ ÚR JÉZUS (Dániel 4,34).

Jézusnak van trónusa (Zsolt 110,1-2), vannak katonái, akiket Elizeus és szolgálja látott (2Kir 6,17), mennyei seregei (Józsua 5,14), szolgálói (Zsid 1,14), udvartartása (2Kron 18,18kk). Ő az uraknak Ura és a királyoknak Királya, „*övé a tisztelet és az örökkévaló hatalom! Ámen!*” (1Tim 6,16).

4. A MENNYEK KIRÁLYA EGYSZER LEJÖTT A FÖLDRE

Jézus a mi időszámításunk szerint harminchárom évet élt a földön. Ez volt az emberiség történelmének legnagyobb eseménye. Gertrud Wasserzug Traeder neves svájci teológus három korszakot említ meg a történelemben. **1. A király itt van** (Karácsontól számított 33 év). **2. A király távol van** (mennyebeviteltől a parúziáig, visszajöveteléig terjedő idő, ami napjainkig csaknem 2000 esztendő időszak; ez az egyház ideje). **3. A Király ismét itt lesz** (visszajön és felállítja királyságát az új égen és új földön). Erről szól szép régi énekünk: „Eljö az Úr, halleluja! De nem szegénységben, / Országlani, halleluja! Örök dicsőségben. / Légy hát kész megállani, Légy hát kész Ő szent színét meglátni. / Amit ígért, halleluja! Be fogja váltani.” (Halleluja, 39.)!

A fent tárgyalt első szakasz ad legnagyobb betekintést Jézus és a mennyek országa kapcsolatába, amikor a mennyország királya itt volt a földön! „*Isten országa közöttetek van*” – mondta Jézus, mert valóban köztük volt! (Lk 17,21)¹

A király isteni hatalmát gyakorolta a földön. Ezért történtek az akkori rendkívüli események, amik ma már nem történnek. Ezért lepleződött le a démoni világ. Amikor Jézus a gadarénusokban levő démonoknak parancsolt, azok szenvedtek és gyöttrődtek, mert Jézusban megjelent Isten országának hatalma, és ők is tudták, hogy ez legyőzi őket (Mt 8,29).

Amikor a kiküldött tanítványok Isten országának hatalmával ördögöket űznek, gyógyítanak, halottakat támasztanak fel, akkor Máté feljegyzése szerint ezt kell hirdetniük: „*Elközelített a mennyek országa!*” (Mt 10,7). A földön élő mennyei király ezt megerősítette: „*Ha pedig én Isten Lelkének segítségével űzöm ki az ördögöket, akkor már elérkezett hozzátok Isten országa!*” (Mt 12,28).

A király Isten országáról tanított itt a földön. Hét példázatban mutatta be, hogy mihez hasonló a mennyek országa. Ezt is Máté közli evangéliumában (13. rész). Szintén Máténál olvassuk az utolsó időkről szóló példázatokat, amiket Jézus a következő bevezetéssel indít: „*Hasonló a mennyek országa a királyhoz...*” (Mt 22,1), „*hasonló lesz a mennyek országa ahhoz a tíz szűzhez...*” (Mt 25,1).

Szintén Máté evangélista jegyezte fel legrészletesebben a boldogmondásokat, amiket a mennyek országának királya itt, a földön hirdetett meg országának lelki és etikai normáiról (Mt 5,1 kk.). Mondhatjuk így is: elmondta a mennyek országa Magna Chartáját.

Sőt, nem csak csodáiban és megmutatott hatalmában, beszédében, hanem valószínűleg is láthatóvá vált egy rövid időre Isten országának dicsősége a megdicsőülés hegyén, amikor két korábban élt ószövetségi személy (Mózes és Illés) megjelent országának dicsőségében. Jézus már korábban elmondta, hogy a tanítványai közül néhányan (Péter, Jakab és János) meglátják Isten országát (Mt 16,28-17,1-6).

Amikor Jézus és tanítványai úrvacsoráztak, már készültek arra a boldogságra, amikor majd együtt esznek kenyeret Isten

országában (Mt 26,29! vö. Lk 14,15 és 22,30). Láthatjuk, hogy amikor itt volt Megváltónk a földön, a menny hatalma is vele volt – országa megjelent.

5. NAGYPÉNTEKKEL, HÚSVÉTTAL ÉS A MENNYBEMENETELLEZ A SZÉP KORSZAK VÉGET ÉRT.

Olyan volt, mint egy szép álom. Az Édenkert időszakához hasonlóan a jézusi idők is ilyenek voltak. E két isten-közeli kegyelmi idő mindent felülmúló történelmi korszakként szerepel az üdvtörténetben. Tudjuk persze, hogy nem álom volt ez, hanem nagyon szép valóság! De mint egy szép madár, elszállt, tovatűnt. Csak a Biblia beszél el világosan és hitelesen az ősi történeteket az emberiség hajnaláról, meg az evangélium Krisztusban felragyogó fényes napjairól. Az Édenkert valósága is eltűnt már, amikor az ember még együtt volt az Istennel a Paradicsomban, Isten országában. Ilyen csodás idő volt az is, amikor Isten együtt volt az emberrel, Jézus idejében, Jézusban – a földön. „*Az Ige testté lett, és közöttünk lakozott, és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét*” (Jn 1,14).

Rajongás lenne azt mondani, hogy ma ugyanazon időket éljük. A Biblia világosan beszél egymástól különböző időkről. Ezeket nem szabad összekeverni, mert Isten dolgait kevernénk össze, aki megkülönböztette, felosztotta, irányította, meghosszabbította vagy megrövidítette az időket. De ha nem tennénk különbséget a között, hogy egykor testileg volt itt Jézus, most pedig már nincs itt, nagy hiba lenne.

A názareti Jézus már nincs itt a földön, mivel felment a mennybe. Nincs itt testi mívoltában – a csendes szobánkban nem jelenik meg (Mt 24,26), nincs az úrvacsora jegyeiben elrejtőzve, sem azok körül nem lebeg lelki testben –, hanem a mennyben van, s a királyi trónuson ül (Zsid 8,1).

Ma más időket élünk, mint amit a názareti Jézus élt. Most nincs itt a király, hogy a tengert lecsendesítse, a vízen járjon, vagy a vizet borrá változtassa a kőedényben. Uralmát nem gyakorolja testi vonatkozásban. Nem érinthetjük meg ruhája szegélyét, új hegyi beszédet sem mond el. Nem látjuk a kijelentés legközvetlenebb formáját, hogy milyen is Isten-testben. Az első eljövételével kapcsolatos jelek is megszűntek: már nem szükséges csodák-

kal bizonyítani istenfiúságát és messiási mivoltát. A jelek és csodák kora az apostolok kora volt. (Ma az Antikrisztus tesz csodákat, hogy ha lehet, elhitesse a választottakat – 2Thessz 2,9).²

A király messi országba távozott (Lk 19,12 kk.). Az ördög pedig mint ordító oroszán szertejár, elhitei a népeket, hogy az alattvalói is ezt mondják a királyról: „Nem akarjuk, hogy ő uralkodjék rajtunk!” (Lk 19,14; 1Pt 5,8)

Az asszony (a gyülekezet) pedig a pusztába menekül (az Úr elrejtí övét – Kol 3,3). A sárkány kitérja száját, és folyamatot bocsát ki, hogy elnyelje azt... (Jel 12,4). Nem, nem Krisztus földön gyakorolt teljhatalmának idejét éljük. Isten országának királya a mennybe helyezte királyságának székét és nem a földre.

6. HA EZ ÍGY VAN, HOGYAN LEHETSÉGES, HOGY MÉGIS OLYAN KÖZELVALÓNAK ÉREZZÜK JÉZUST ÉS AZ Ő ORSZÁGÁT?

Noha országa a mennyekben van, mégis nap mint nap járulhatunk a mennyei Jeruzsálemhez, Isten városához („Civitas Dei” – Augustinus), angyalok ezreihez, az elsősülöttek seregéhez és egyházához (Zsid 12,22). Ez azért lehetséges, mert: lelkileg velünk van, és mennyei uralkodása mindenre kihat.

Bár most nem abban a bizonyos harminchárom esztendőben élünk, ami kétezer évvel ezelőtt számláltatott, mégis elmondhatjuk, hogy lelkileg közel van Isten országa, és velünk van királya – Lelke és istensége szerint. Nem engedte ki kezéből a világot, nem csodák nélküli az ő drága jelenléte, mert mennyei uralkodása mindenre kihat (Zsolt 103,19).

Lelke és istensége által most is állandóan munkálkodik övéinek életében. Országáa valamiképpen láthatóvá válik Egyházában, és a hívőkben már ennek az országnak a törvényei uralkodnak.

7. MI ÉS ISTEN ORSZÁGA

Lelkileg ma is átélheti bárki: szorongatóan közel jött hozzánk Isten országa. „Az Úr közel! Semmi miatt ne aggódjatok...” (Fil 4,5-6). Ma hitünk szemeivel láthatjuk Isten dicsőségét is: egy evangélicizáció, egy lelki beszélgetésben, a bűnből való szabadulásakor és a hála óráiban, vagy hit-üldözés, esetleg szenvedés idején, amikor Isten dicsősége megnyugszik rajtunk, hogy dicsőítsük őt kegyelméért, szabadításaiért, magáért Jézusért (1Pt 4,14).

Krisztus szerelme szorongat bennünket, arra indítva, hogy végre csak neki éljünk (2Kor 5,14)! Ez a lelki szorongatás egyre inkább olyanná válik, mint amikor

a szülő nagy szeretettel magához szorítja gyermekét: „– Úgy szeretlek!”

Lelkileg szorongató valóság-e számunkra Isten országa? Fügünk-e tőle? Ugye, kicsit már benne élünk? Érvényes-e ránk Jézus szava: „Isten országa bennetek van!”?

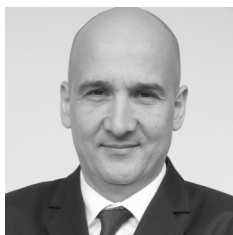
Ma a hívő ember élete számos területén megtapasztalja Isten országának jelenlétét. Ilyen lehet az emberi szív, a keresztény család, a gyülekezet közössége, vagy akár a Biblia Szövetség...

Alföldy-Boruss Dezső / Budapest

*

Jegyzet: 1. A görög szöveg entosz hümón – ezt is jelenti – de úgy is fordítható, hogy bennetek van – ez utóbbi az egyház jelenlegi korszakára vonatkozhat. 2. Azok a jelek mind beteljesedtek az Apostolok Cselekedeteinek történeteiben, amik arra hívtak, hogy megerősítsék Jézus istenfiúságát, messiási mivoltát, az evangélium hitelességét (Mk 16, 20). A kijelentést kísérő ajándékok az újszövetségi kijelentés korának lezárulásáig megszűntek. Isten visszavonta őket (1Kor 13,8). Már eljött a teljes kijelentés, a tökéletes Szentírás, s a rész szerint való eltöröltetett (1Kor 13,10). A zsidók sorsa – legalábbis az egyház korszakára nézve – eldőlt (Jeruzsálem elpusztulásakor), már nincs szükség a nyelveken szólásra, hiszen ez a zsidóknak adatott jelként (1Kor 14,1-22).

HEGYI BESZÉD: A MENNYEK ORSZÁGA ÖRÖKÉRVÉNYŰ ALAPTÖRVÉNYE

„Jézus egy betűt sem akart megváltoztatni a törvényen. Mi se tehetjük. És a szeretetet se akarjuk kijátszani a törvény rovására. A szeretet a törvény betartása.”

Jézusnak öt nagy beszédgyűjteménye olvasható Máté evangéliumában. Ezek közül az elsőt a Hegyi beszéd néven ismerjük. Ebben Jézus, a vele földre érkezett mennyek országát mutatta be, és annak szabályait erősítette meg. Azt, hogy az ő országa nem a virtuális térben létezik csak, nem a képzelet szüleménye, hanem valóság.

A mennyek országának szabályai már régóta ismertek voltak az ószövetség hívői előtt és annak királyát már régóta várták Isten választottai. Ezért volt boldog Simeon, amikor meglátta Jézust a templomban és ezért mondta Jézus is hallgatóinak: „Bizonny mondom nektek, hogy sok próféta és igaz ember kívánta látni, amiket ti láttok, de nem látták, és hallani, amiket ti hallotok, de nem hallották” (Mt 13,17). Boldogok voltak, akik személyesen találkozhattak vele, hallhatták, láthatták a világ Üdvözítőjét.

A Hegyi beszédben tehát Jézus rámutatott arra, hogy ez az ország létezik, itt van a királya és annak törvényei örök törvények, vagyis továbbra is érvényben vannak. Ahogy ő mondta (5,17): „Ne gondoljátok, hogy azért jöttem, hogy

érvénytelenné tegyem a törvényt vagy a próféták tanítását. Nem azért jöttem, hogy érvénytelenné tegyem, hanem hogy betöltssem azokat”.

Országról beszélt Jézus. Tekintheünk beszédére úgy is, mint **kampánybeszédre**, és ezzel remélhetőleg nem sértjük meg őt. Hazánkban ezekben a hetekben választási kampány folyik. A hivatalos közlések szerint több mint kilencven párt indul a választók kegyeiért. Mindegyiknek van egy víziója arról, hogy ha ők kormányoznának, akkor milyen lenne ez az ország. Szébbnél szebb programbeszédeket hallhatunk. Áprilisban mindenki választhat, hogy ő milyen országban szeretne élni, és ennek megfelelően szavazhat. Kijózanító tapasztalata magyar népünknek, hogy sajnos a

kampányidőszakban előadottak, több párt esetén is, a választásokat követő napokban hirtelen a feledés homályába vesztek, és kormányon teljesen más történt, mint amit ígértek.

Jézussal más a helyzet. Ha úgy tekintünk a Hegyi beszédre, mint kampánybeszédre, akkor Jézus ebben arról az országról beszélt, amelynek ő az uralkodója. Aki őt követi (rá szavaz), az számíthat arra, hogy nem fog csalódnai, mert a mennyek országa valóban el fog jönni, és az olyan lesz, mint amiről Jézus a „kampányidőszakban” beszélt! Ő hűséges és megbízható minden szavában.

De megközelíthetjük ezt a beszédet más oldalról is. Ha jól értjük Jézus szavait, akkor ő arról beszélt, hogy aki a mennyek országának polgára, az íme, így él. Így élnek a keresztyének, a krisztuskövetők. Vagyis a Hegyi beszédre tekinthetünk úgy is, mint a **mennyei polgárok etikájára**, tetteik normatív erkölcsi előírásaira: ha az elmondottak szerint élünk, akkor vagyunk méltók a Királyhoz és az ő országához.

Én most ezt a szempontot veszem fel ebben az gondolatsorban. Az ember erkölcsé belülről, a szívéből indul ki. Ha valaki olvassa a Hegyi beszédet, könnyen észreveheti benne, hogy Jézus úgy beszélt a mennyek országáról velünk, emberekkel kapcsolatban, mint valami **lelki dologról**. A zsidók között ez a hangsúly érthető is volt, hiszen ők úgy gondolták, hogy a mennyek országa a Messiással a földön, kézzel foghatóan, materiálisan jelenik meg, jólétet, biztonságot, világhuralmat jelent. Ezzel szemben Jézus úgy beszélt róla, mint ami ebben a látható világban az őt követőkben van jelen. Isten országa az övéi szívében, lelkében, gondolkodásában, ezt követően tetteik nyomán jelenik meg.

Ennek a gondolatnak ma is nagy jelentősége van, hiszen sok „keresztyén” vágyik és tesz azért – véleményem szerint tévesen –, hogy a mennyek országa itt a földön, például a politikában vagy a szociális jólétben valósuljon meg.

Sokakban a visszavágyott „keresztyén Európa” valami zavaros „Isten országa a földön” gondolatként él. A megtért és a mennyek országa szabályai szerint élő keresztyének nem elhanyagolható hatással lehetnek ugyan a

környezetükre és a társadalomra, ez nem szabad lebecsülni, de a keresztyén kultúra alatt ma a közvélemény nem egy, a bibliai erkölcs által uralt életet ért, hanem sokkal inkább egy végleteleg toleráns európai kultúrát és főképpen a jóléti kényelmes, biztonságos életformát. Sokan csak ezt hoznák vissza a keresztyénségből és a keresztyén világból, de a valós jézusi út, erkölcs és morál nem kell nekik.

A mennyek országa azonban elsősorban lelki valóság a mi generációnk életében is. Aminek alapja a Jézusba vetett hit és a neki való feltétlen enge-

Lukátsi Vilma

Feltámadás

Sziklasírbolt elé hengerített kövel
az ember zárta el.

S önmagát Tőle.

Nem is láthatta kételkedő szemmel
amit pedig megmondott előre –
hogy

„az Ember Fia meghal, de harmadnapra
az Írás szerint föl kell támadnia!”
ami megtörtént.

Elhengerült a kő,

az üres sírt már nem kellett zárnia...

Az üreg mélyén a hófehér gyolcskendők
rendben összehajtván: nem volt kapkodás,
a sírbolt előtt szűkölt az értelem,
míg átlépett rajta a FELTÁMADÁS!

delmesség. Valami, ami a mennyei polgárok erkölcsében jelenik meg, valami, ami aztán másodsorban a gyülekezetekben jelenik meg. Korunk nagy illúziója, hogy keresztyén identitás, mennyei állampolgárság, Jézus és Jézusra hallgató emberek nélkül akar keresztyén kultúrát, mennyek országát a földön.

Jézus földi munkájának összefüggésében azt mondhatjuk, hogy Jézus azért halt meg a bűnösökért, hogy őket alkalmassá tegye arra, hogy a Hegyi beszéd szerint éljenek. Ahogy Pál mondja a Titushoz írt levelében: „*önmagát adta értünk, hogy megváltson minket minden gonosztságtól, és megtisztítson minket a maga népévé, amely jó cselekedetre törekszik*” (2,4). Igazi keresztyén kultúra nem létezik megváltott és megtért keresztyének nélkül. De még velük is kérdéses, hogy a földön mi valósulhatna meg abból.

Eszembe jut az idei téli olimpián magyar színekben induló amerikai lány, aki „produkcijával” szégyent hozott a magyar csapatra. A hírek szerint a szélhámos Elizabeth Swaney „siakrobata” trükkösen jutott be a magyar csapatba, egy kukkot nem tudott magyarul a versenyen való indulásakor, de állítólag születése óta kettős állampolgár volt. A szégyenteljes verseny óta állítólag már megtanult néhány szót, sőt elmondott egy összefüggő mondatot is: „Én magyar síelő vagyok.” Sok „keresztyén” ilyen. A mennyek országának színeiben tetszeleg, de a mennyek országának nyelvét nem, vagy alig ismeri, a mennyek országa szabályaival, alkotmányával nincs tisztában, erkölcsével egyet nem ért, de a mennyek országa tagjának nevezi magát, élvezni akarja annak előnyeit, és követeli is, hogy tekintsenek rá úgy, mint aki mennyei állampolgár. A mennyei állampolgárok legjellemzőbb ismérve, hogy a szívük Istené, mindenben hallgatnak királyukra. Nem úgy tesznek, mintha azok lennének, hanem azok. Örömeiket lelik a mennyei erkölcs szerinti életformában. A Hegyi beszéd erkölcsé az ő erkölcsük.

De foglalkozzunk még egy kicsit mélyebben a Hegyi beszéd erkölcsi oldalával, mert a már fentebb is idézett (Mt 5,17) jézusi mondat igen jelentős üzenetet hordoz a mai kor egyháza genderörült generációjának, azoknak, akik mindent fel akarunk forgatni, ami isteni rend ebben a világban és mindent félvállról akarnak venni. Azt hiszem elég egyértelműek Jézus szavai. Ő nem hogy eltörölni jött Isten szent és az emberiség által is több ezer éve ismert erkölcsi törvényét, hanem azt bizonyítani, hogy az a törvény örök érvényű és betartható, ez az ő országának törvénye.

A betű Jézus életében valósággá is lett. Igehirdetésének, életének a célja éppen az volt, hogy megerősítse, hogy Isten örök törvénye mindenkor érvényben van. Ő tehát nem vetette el a törvényt, nem vetette el a prófétákat, nem lépett át fölöttük, idejét múltnak nyilvánítva őket, hanem betöltötte, teljesítette. Betölteni azt jelenti: megvalósítani, mindent pontosan úgy megtenni, amint a törvény előírja.

Ha valaki betölti Isten törvényét, az megerősíti, hogy a törvény betartható.

Jézus nem eltörölte, hanem megerősítette a törvényt, hogy az érvényben van immár addig, amíg ez a világ áll. Tehát ez ma is minden mennyei állampolgár erkölcsi törvénye.

Ezzel szemben megfigyelhető, hogy ha valahol, valaki, valamilyen újdonsággal áll elő, az emberek sokasága rögtön odasereglik, abban reménykedve, hogy „na, ez végre túllép Isten törvényén. Túl lehet lépni a történelmi egyházak szigorúságán, az isteni játékszabályokon.” Sokan várják, hogy jöjjön már egy olyan egyházi vezető, aki végre kimondja, hogy a törvényt túlléptük, egyszerűen betarthatatlan. Szabad az élet. Egy szabály van: a korlátlan szeretet. Mikor lesz már végre egy felvilágosult pápa, vagy püspök, valami jó-fej pap, aki ezt kimondja? Figyelmen kívül lehet hagyni a házassági, a szexuális tisztasági törvényeket, és áldásunkat adhatjuk az azonos neműek kapcsolatára.

Isten igaz követői azonban arról ismerhetők fel, hogy semmi olyan tanítást, valást, prédikátort, szellemi irányzatot, szektát nem követnek, ami az Isten szent törvényétől való elpártolást képviseli. Azért, mert ezt vezetjük, Jézus se tette! Jézus maga mondta: egy ióta vagy egy vessző sem vész el a törvényből. A világ hamarabb el tud múlni, mint ez a törvény. A törvény állandósága és igazsága erősebben áll, mint a világ minden törvényszerűsége. Isten törvénye soha nem idejét múlt, hanem örökké érvényben van.

Meg kell jegyeznünk Jézus szavai nyomán tehát azt, hogy az, aki a törvény kárára hirdeti az evangéliumot, az nem Isten-

től van! Jézus egy betűt sem akart megváltoztatni a törvényen. Mi se tehetjük. És a szeretetet se akarjuk kijátszani a törvény rovására. A szeretet a törvény betartása.

Sőt! Én – mondja Jézus – többről beszélek, mint a törvény betűjének, szövegének ismerete. Értsétek meg, hogy eszem ágában sincs eltörölni a törvényt, hanem éppen annak helyes értelmét akarom veletek megismertetni. Azt, hogy nem elég a törvénynek látszólag engedelmeskedni, mert Isten a belsőt is látja és vizsgálja. Én bemutatom a törvény igazi értelmét, azt a mély értelmet, amit Isten mindig is adott az ő törvényeinek.

„Hallottátok, hogy megmondatott: „Ne paráználkodj!” Én pedig azt mondom nektek: aki kívánsággal tekint egy asszonyra, már paráznaságot követett el vele szívében.”

Jézus ezzel kapcsolatban fejti ki azt, hogy Isten szemében nem csak azok a paráznák, akik más emberek házasságát, vagy a magukét megtörik egy harmadik személlyel. Hanem azok is, akik szemükkel szennyezik be gondolataikat, családi állapotuktól függetlenül. Isten nem csak látszat tisztaságot követel tőlünk, mennyei polgároktól, hanem a lélek, a gondolatok, a fantázia tisztaságát is.

Isten törvényét tehát nem eltörölni akarom a paráznaság tekintetében – mondja Jézus –, hanem szigorúságát, radikalizmusát megmutatni, azt megtartani és teljesíteni.

Sőt, hozzá teszi ezt a rendkívüli figyelmeztetést a szem kivájásáról, a kéz levágásáról. „Ha a jobb szemed visz bűn-

re, vágd ki, és vesd el magadtól, mert jobb neked, ha egy testrészed vész el, mint ha egész tested vettetik a gyehegnára. Ha pedig jobb kezed visz bűnre, vágd le, és vesd el magadtól, mert jobb neked, ha egy testrészed vész el, mint ha egész tested vettetik a gyehegnára.”

Ennek lényege és értelme az, hogy bármilyen radikális és kemény is, amit Isten követel az embertől, nincs mentség, nincs kivétel alóla, mert inkább kell ellene mondanod a szemednek és a kezenednek, és ellenük fellépned, mint Isten törvényének egy kis részét is eltörölnöd vagy lazítanod, vagy idejét múltnak nyilvánítanod. Sajnos az emberek Isten törvénye rovására nagyon sokat megengednek maguknak.

Isten törvénye érvényben van-e még ma is? Igen! Jézus senkinek nem ad felmentést, hanem még nehezebb helyzetbe hoz minket, mennyei állampolgárokat, amikor a törvény igazi értelmével szembesít.

Az egyház egy tagja sem mondhat ellene, és annak lazítására nem törekedhet, mert az egyház feje, Jézus, nem törölte el a törvényt. Sőt! Annak érvényességét, annak általa való betartásával még jobban megerősítette. Aki ennek ellene mond, az szembe fordul magával, a mennyek országa királyával. Jézus szava legyen kijózanító figyelmeztetés minden olvasónak: „Nem mindenki megy be a mennyek országába, aki ezt mondja nekem: Uram, Uram!, hanem csak az, aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát” (7,21). Cselekedjünk hát, kérve naponta hozzá az ő segítségét!

Sipos Ajtony Levente / Soltvadkert

A MESSIÁS-KIRÁLY

– JÉZUSRA UTALÓ PRÓFÉCIÁK BETELJESÜLÉSE –

„A zsidó vezetők szándékosan behunyták szemüket, nem foglalkoztak a beteljesült próféciákkal, hanem

a Messiás ellen törtek, hogy elveszítsék. Ezzel akaratukon és tudtukon kívül újabb próféciák teljesedtek be.”

Máté evangéliuma nagy hangsúlyt fektet annak bemutatására, hogy Jézus

Krisztus miként teljesítette be a Messiásra vonatkozó ószövetségi próféciákat. Többször előfordul ez a mondat: „hogy beteljesedjék, amit az Úr mondott a próféta által” (Mt 1,22; 2,15.17.23; 4,14; 8,17; 12,17; 13,35; 21,4; 26,54.56; 27,9.35). A próféciák Krisztusról beszéltek, és amikor Urunk ezen a földön járt, benne a próféciák sora beteljesedett. Ezeket a beteljesedett próféciákat látva az emberek megérthették, hogy a Messiás-Király jött el közéjük. Keresztelő János kérdésére: „Te vagy-e az Eljövendő,

vagy mást várjunk?” (11,3) Jézus ezt a feleletet adja: „Menjete el, és jelentétek Jánosnak, amit hallotok és láttok: a vakok látnak, a sánták járnak, a leprások megtisztulnak, a süketek hallanak, a halottak föltámadnak, és a szegényeknek az evangéliumot hirdetik” (4-5). Krisztus válaszában lényege ez: Nézzétek meg a próféciákat, és nézzétek meg, mi történik most! Több, mint 700 évvel korábban Ézsaiás arról beszélt, hogy eljön Isten, aki megszabadít, és „akkor kinyílnak a vakok szemei, és meg-

nyílnak a süketek fülei. Akkor majd ug-rándozik a sánta, mint szarvas, és ujjong a néma nyelve” (Ézs 35,5-6). Most pedig Krisztus eljött, és munkája nyomán pontosan ezek a jelek teljeseznek be.

Eljött Krisztus, akit az Úr felkent, hogy a szegényeknek örömet mondjon (Ézs 61,1). Krisztus pedig hirdeti az evangéliumot, Isten szabadítását. Eljött az Úr Felkentje, a Messiás, hogy megszabadítsa „népét bűneiből” (Mt 1,21). Eljött Krisztus, „akinek a neve Immánuel, amely azt jelenti: *Velünk az Isten*” (1,23). Ezzel beteljesült a próféta szava: „*Íme, a szűz fogan méhében, és fiút szül, és Immánuelnek nevezik őt*” (Ézs 7,14). Krisztusban az a Szabadító jött közénk, akit Isten már Ádámnak és Évának megígért. Eljött az asszony magva, aki a kígyó fejére tapos, legyőzi a Sátánt, és megszabadítja népét annak bűneiből (1Móz 3,15). Jézus szabadító munkája nem ér véget ott, hogy megszabadít minket vétkeinkből. Arra szabadít meg, hogy az ő uralma alatt, az ő királyságában éljünk. Eddig a bűn uralkodott rajtunk, de most már Krisztus uralkodik felettünk. Jézus az ő egész népe felett király, és királyi igénnyel lép fel a mi életünkre nézve is.

Már Krisztus születésénél megmutatkozik, hogy ő nemcsak a zsidók királya, hanem sokkal hatalmasabb királyi uralommal bír. Ezért jöttek el a bölcsek, akik látták a zsidók királyának csillagát, hogy hódoljanak neki. Megdöbbenő, hogy a zsidó bölcseknek, a főpapoknak és az írástudóknak ez a hódolás nem jutott eszébe. Ismerték a próféciát: „*De te, Efratának Bethleheme, bár kicsiny vagy a Júda ezrei között, belőled származik az, aki uralkodni fog Izráelen*” (Mik 5,2). Isten prófétai szava ott áll Heródes és a zsidó nép vezetői előtt, és nem indítja őket arra, hogy felismerjék a megszületett Krisztusban a Királyt, Izráel fejedelmét. A napkeleti bölcsek viszont, akik nem tartoztak Izráel népéhez, azért jöttek, hogy Úrnak és Királynak ismerjék el az újszülött gyermeket. Ezzel is konkrét próféciák teljesülnek be, amelyek arról szólnak, hogy a pogányok eljönnek, hogy Izráel Istenét imádják (pl. Ézs 2,2-4; 11).

Máté evangéliumának elején találjuk a Király születésének történetét, ami már önmagában több próféciát teljesít be. Az evangélium pedig a missziói paranccsal végződik, melynek alapvetése Krisztus

kijelentése: „*Nekem adatott minden hatalom mennyen és földön*” (Mt 28,18). Az egész evangéliumon végighúzódik tehát Jézus királyi hatalmának bemutatása, és a mennyek országának, a mennyek királyságának kibontakozása.

Keresztelő János igehirdetésének ez a központi üzenete: „*Térjetez meg, mert elközelített a mennyeknek országa!*” (Mt 3,2). Jézusnak ugyanez a saját üzenete (4,17)! A mennyek országának uralkodója Jézus Krisztus, őt várta az ószövetségi hívő nép, a kegyes atyák, róla beszéltek a próféták. Maga Krisztus is arra mutat rá, hogy cselekedeteivel beteljesítette a próféciákat.

Krisztus királyi tisztségét nagyon jól illusztrálja a virágvasárnapi bevonulás története (Mt 21). Ez a csodálatos ese-

Füle Lajos

Feltámadott az Úr!

Feltámadott az Úr bizonytal,
ki nem hiszi, magára vessen!
Harang szaván repül az Ige,
nem tér vissza Hozzá üresen.
Nyitva a sír! Csapatban jönnek,
s dalolnak a húsvéti lelkek.
Felszívja az öröm a könnyet
szívükben is, úgy énekelnek:

„Igazak az aranymondások,
gyógyítása nem volt kuruzslás.
Halál, hol van a te fullánkod?
Nem rémíthet többé a múlás.
Valóság az Isten országa,
bontsuk ki, mint zászlót, szívünkkel!
Feltámadott az Úr s itt jár ma,
ünnepnap van, győzelmi ünnep.”

mény több messiási próféciát is beteljesít. Zakariás próféta így szól: „*Örülj nagyon, Sion leánya, ujjongj, Jeruzsálem leánya! Íme, királyod jön hozzád, aki igaz és szabadító, alázatos, és számárháton ül, nőtény számár csikóján*” (Zak 9,9). Amikor Jézus számárháton vonult be Jeruzsálembe, az emberek megláthatták a bevonuló Királyt, a Szabadítót, aki megszabadítja népét, és békességet hirdet. A 118. zsoltár szavaival dicsőítették őt: „*Aldott, aki jó az Úrnak nevében!*” Krisztus a Felséges Isten nevében jött. Benne az Atya dicsősége jelent meg közöttünk. Ez a dicsőség látott meg virágvasárnap is.

Isten minden hatalmat Krisztus kezébe adott, hatalommal ruházta fel őt. A mi Urunk a 110. zsoltárt is magára vonatkoztatja: Krisztus Dávid Fia, de nagyobb Dávidnál, mert Isten az ő jobbára ültette (vö. Mt 22,41-46), és neki adott minden hatalmat mennyen és földön. Krisztus uralkodása mindenekre kiterjed. Nincsen senki és semmi, aki kivonhatná magát Krisztus királyi hatalma alól.

Erről beszél Jézus akkor is, amikor az utolsó ítéletről prófétál: „*Amikor pedig eljön az Emberfia az ő dicsőségében és vele mind a szent angyalok, akkor elfoglalja majd dicsőségének trónusát. Elébe gyűjtetnek mind a népek...*” (Mt 25,31-32). Ő pedig ítéletet tart minden népek fölött. Urunk hallgatói ezt a képet nagyon jól ismerhették a Dániel 7,13-14-ből: „*...íme, az ég felhőin jött valaki, olyan, mint egy emberfia. Az öregkorúhoz ment, és eléje vitték őt. És hatalom dicsőség és uralom adatott neki, hogy minden nép, nemzet és nyelv őt tisztelje. Hatalma örökkévaló hatalom, amely nem szűnik meg, és királysága sem pusztul el.*” Dániel próféta a 110. zsoltárhoz hasonlóan úgy mutatja be Krisztust, mint aki nagy hatalommal és dicsőséggel bír. Jézus pedig arról beszél, hogy amikor vissza fog térni, hogy megítéljen minden embert, akkor fog kiteljesedni ez a dicsősége, és minden szem meglátja „*az Emberfiát eljönni az ég felhőiben nagy hatalommal és dicsőséggel*” (Mt 24,30). Krisztus hatalma örökkévaló hatalom, amely soha el nem múlik. Senki nem fordulhat szembe vele, senki nem győzedelmeskedhet rajta!

Fontos azonban megjegyeznünk, hogy Jézus Krisztus nem földi, hanem mennyei királyságot épít. Hatalma nem földi erőben van, az ő hatalma mennyei. Nem egy a földi királyok közül, hanem a mindenek felett álló Király. Királyi népe pedig nem más, mint a hívők serege, a láthatatlan Egyház.

Jézus nemcsak a zsidók királya, hanem a pogányok királya is. „*A világ kezdetétől fogva annak végéig az egész emberi nemzetségből Szentlelke és Igéje által az igaz hit egységében magának egy kiválasztott gyülekezetet gyűjt egybe, azt oltalmazza és megőrzi*” (Heidelbergi Káté 54). A missziói paranccsal ez hangzik el: „*tegyetek tanítvánnyá minden népet*” (Mt 28,19). A 2. zsoltár így pró-

fétál a Messiás-Királyról: „Kérd tőlem, és odaadom néked örökségül a népeket és birtokodul a föld határait” (Zsolt 2,8). A pogányok, a népek, akikhez Krisztus elküldi tanítványait, Krisztus öröksége! Kegyelmevel uralkodik az ő királyi népe felett, megváltott egyháza felett.

Téves tehát az a tanítás, miszerint Isten királyi népe csak az ószövetségi Izráel, az egyház pedig nem tartozik bele királyságba. Jézus királyként uralkodik az egyház felett is. A példázatok hallgatóit is királyságába, a mennyek országába hívja. Eljöveteleivel Isten királysága megnyílt a pogányok számára is, és nem kell egy olyan kort várnunk, amikor Krisztus megalapítja földi királyságát.

Megváltónk életében tehát számtalan prófécia teljesedett be. Miért nem győzte ez meg mégsem honfitársait, a zsidókat? A zsidók számára megbotránkoztató volt az, hogy a Messiás nem a római iga alól szabadítja fel Izráel népét. Sokan elfordultak emiatt Jézustól, mert egy politikai megváltót vártak, aki visszaadja Izráel szabadságát, és újra független nemzetként élhetnek. Máig egy ilyen szabadító eljövetelet várják. Jézus azonban nem így jött el. Amikor virágvasárnap bevonult Jeruzsálembe, nem a királyi trónt foglalta el, hanem a templomba ment, és azt tisztította meg. A zsidó vezetők szándékosan behunyták szemüket, nem foglalkoztak a beteljesült próféciákkal, hanem a Messiás ellen törtek, hogy elveszítsék. Ezzel akarataukon és tudtukon kívül újabb próféciák teljesedtek be. „Kard, serkenj föl a pásztorom ellen és

a férfi ellen, aki a társam! – így szól a seregek Ura. Sújts le a pásztorra, hogy elszéledjenek a juhok.” (Zak 13,7). Jézus ebből a versből idéz elfogatása előtt (Mt 26,31). Elfogták a Pásztort, Izráel fejedelmét. Fegyverrel mentek ellene, mint valami lator ellen. Naponként köztük járt, tanított a templomban, de nem fogták el, ekkor pedig katonasággal vonultak fel az Úr ellen. „Mindez pedig azért történt, hogy beteljesedjenek a próféták írásai” (Mt 26,47-56).

Urunkat sokan gúnyolták, mert nem ismerték el királyságát. Júdás elárulta, tanítványai is magára hagyták. A főpap és a vének elé hurcolták, ahol hamis tanúk gyűlte össze ellene, és gyalázták, szemébe köpdöstek, arcul csapdosták (Mt 26,67). Ezzel Ézsaiás újabb próféciája teljesült be: „Hátamat odatartottam a verőknek, és szakállamat a szaggatóknak, arcomat nem fedeztem el a gyalázás és köpdösés elől” (Ézs 50,6). Gúnyolták őt a római katonák is, amikor bíborpalástot adtak rá, és csúfolódva a zsidók királyaként köszöntötték (Mt 27,27-31). Amikor a kereszten függött, akkor is gyalázzal illették és szidalmazták őt (39-42).

Krisztus, Isten szenvedő szolgálója „megvetett és az emberektől elhagyott volt, fájdalmak férfia és betegség ismerője! Mint aki elől arcunkat elrejtjük, megvetett volt, és nem gondoltunk rá. Pedig a mi betegségeinket viselte, és a mi fájdalmainkat hordozta. De mi azt gondoltuk, hogy Isten ostorozza, veri és kínozza, jóllehet a mi bűneinkért kapott

sebeket, a mi vétkeinkért törték össze. Őt érte a büntetés, hogy nekünk békeségünk legyen, és az ő sebei árán gyógyultunk meg” (Ézs 53,3-5). Ézsaiás Krisztusról beszélt, szenvedéseit hirdette, amikor ezt a próféciát mondta. A zsidók ma is szándékosan szemet hunynak e prófécia fölött. Szerintük a Messiás nem szenvedhet! Jézus Krisztus, a dicsőséges Messiás-Király azonban a szenvedést, a halálos áldozatot is vállalta azért, hogy életet szerezzen nekünk.

Akkor, amikor Krisztus legyőzöttnek tűnt, amikor ellenségei látszólag győzedelmeskedtek, Isten az őt gyűlölő és elvesztő emberek által saját tervét teljesítette be, amit régen megjelentett a próféták által. Krisztus a kereszten általa győzött. Győzött a hitetlenségen, győzött a bűnön, győzött az ördög hatalma fölött. Beteljesítette a próféciákat. Azokat a próféciákat is, amelyek Isten szenvedő Szolgáját állították azok elé, akik várták Izráel szabadulását. Azokat a próféciákat is beteljesítette, amelyek a dicsőséges Messiás-Király uralkodását hirdették a népek.

Máté evangéliuma úgy állítja elénk Jézus Krisztust, mint a próféciák beteljesítőjét. Életén és földi szolgálatán rajta volt Isten hitelesítő pecsétje. Isten kente fel őt királlyá, Úrrá tette keze munkáin, és neki adott minden hatalmat mennyen és földön. Ragyogjon hát előttünk ezen az evangéliumon keresztül is a felséges Messiás-Király, a Mindenható Jézus Krisztus dicsőséges világossága!

Vásárhelyi Bálint Márk / Pécel

A JÉZUSBAN FÖLDRE JÖTT ISTEN-ORSZÁGA

– A MAGVETŐ PÉLDÁZATÁN KERESZTÜL BEMUTATVA –

„Hány és hány „fogyasztó” ül istentiszteleteinken, aki csak halalani, gazdagodni és élvezni akar, de a szolgálathoz, a tettekhez már nem fűlik a foga.”

Máté evangéliuma 13. részében Jézusnak hét példázata található a mennyek

országáról. A hét példázat közül hat kezdődik így: „Hasonló a mennyek országa...”. Hasonló a mennyek országa... „ahhoz az emberhez, aki jó magot vetett a földjébe” (a búza és a konkoly példázataiban); ... „a mustármaghoz”; ... „a kovászhoz”; ... „a szántóföldben elrejtett kincshez”; ... „a kereskedőhöz, aki igazgyöngyöket keres”; és „hasonló a mennyek országa a tengerbe vetett kerítőhálóhoz” is. Az egyetlen példázat, ami

másképpen kezdődik: a magvető példázata („Íme, a magvető kiment vetni.”) – de azért ez is a mennyek országáról tanít.

Olyanok ezek a hasonlatok, mint színházban vagy cirkuszban a rivaldafény: ugyanazt a szereplőt két-három fénynyalábbal is megvilágítják, más és más oldalról, hogy mindenhol és mindenki számára jól látható legyen. A példázatok is más és más oldalról – itt éppen hét „fénynyalábbal” – világítják meg az Isten

országát; van, amelyik a mennyek országának elérkezteről, van, amelyik Isten uralma megvalósulásának módjáról beszél.

Valamennyi példázat közül talán a magvető példázata a legismertebb. A Galileai-tenger partján hangzott el, Genezárét földjén, Izráel „éléskamrájában” – és éppen ezért a Jézus által használt és kedvelt mezőgazdasági képek, hasonlatok egyike.

Nagy sokaság hallgatta Jézust, aki beült egy hajóba, és onnan tanította a parton álló hallgatóságot. Ennek oka nemcsak az volt, amit Máté így ad vissza: „*Olyan nagy sokaság gyűlt össze körülötte, hogy be kellett ülnie egy hajóba...*”, ti. nehogy a tömeg elsodorja vagy letiporja, hanem akusztikai magyarázata is van (a víz vezetési és felerősíti a hangot).

Máté evangéliuma 13. részében nemcsak a példázattal találkozunk, hanem Jézus magyarázatával is. Nem minden példázatra adott megfejtést, de az első két hasonlatot részletesen is elmagyarázta tanítványai körében („*Íme, a magvető kiment vetni.*”; „*Ti most azért halljátok meg a magvető példázatát.*” – Mt 13,3b.18). Könnyű dolgunk van tehát: maga az Úr Jézus fedí fel előttünk a mennyek országának titkait.

Vegyük most végig a példázat háttérét, elsődleges jelentését és magyarázatát! Lássuk, hogyan jött el Jézusban a földre a mennynek országa, és hogyan realizálódik Jézus dicsősége a magvető példázatában!

1. A magvető – „*Íme, a magvető kiment vetni.*” (Mt 13,3b)

A példázatbeli magvető az ősi sorrendet követte: először vetett, s majd csak később szántotta be a magot. Kézzel szórta a vetőmagot a talajba: egy zsákot megtöltött vele (méghezózá csak félig), a zsák szájához erősített madzagot hozzákötötte a zsák aljának egyik sarkához, a zsákot a nyakába vette, majd kivett egy maréknyi vetőmagot, és széles karmozdulattal félkörívben jobbra-balra elhintette azt; aztán lépett egyet előre, ismét belenyúlt a zsákba..., és mindaddig ismétlődött ez a művelet, amíg az egész földet be nem vetette. Miután ezzel a munkával végzett, következhetett a szántás művelete.

De ki ez a példázatbeli magvető? És mi a vetőmag? A mag az Ige, Isten szava (Mt 13,19), amelyben élet van lelkiképpen, mint a búzában is biológiai értelem-

ben. A magvető az Ige hirdetője, az Ige szólója, aki hirdeti a mennyek országáról szóló örömhírt: maga Isten; de a példázatban Jézus – szűkebben – önmagára utal. A párhuzamos példázat (a búza és a konkoly hasonlata) szerint: „*Aki a jó magot veti, az az Emberfia*” (Mt 13,37).

Mégis elgondolkozhatunk azon, hogy a magvető tulajdonképpen a Szentháromság Isten, akinek örök tanácsvégeztése szerint a Fiú magára vállalta a jó mag küldetését. Ha a mag az Isten Igéje, akkor mennyire igaz ez az Isten Igéjére, a testté lett Igére, akit elvetett a magvető ebbe a világba! „*A világban volt, és a világ általa lett, de a világ nem ismerte meg őt. Az övéi közé jött, és az övéi nem fogadták be őt. De mindazoknak, akik befogadták, akik hisznek az ő nevében, hatalmat adott, hogy Isten gyermekeivé legyenek...*” „*Az Ige testté lett...*” „*Bizony, bizony mondom nektek, ha a búzaszem földbe nem hull, és el nem hal, csak egymaga marad, ha pedig elhal, sok termést hoz.*” (Jn 1,10-12.14a; 12,24). Így hozott az Úr Jézus „sok termést”: a megváltottak millióit „teremté” keserves kínhalála által. És ez a váltságshalál az ő egyedülálló dicsősége az egész világ fölött!

De magvető minden élő hitre jutott ember is, aki hirdeti Isten Igéjét. Nemcsak a lelkipásztorok vagy evangelizátorok, hanem minden testvér, mert a bizonyosság, az evangélium (a „jó hír”) hirdetése mindannyiunk feladata. Mondanunk kell az örömhírt, függetlenül attól, hogy milyen a fogadtatása. Mondanunk kell, függetlenül attól, hogy az Ige magva milyen talajra hull. Mert az Ige mindig ugyanaz, mindig élet van benne, csak a fogadtatása kérdéses: útfélre, sziklás talajra, tövisek közé vagy jó talajba hull a mag. De akár így, akár úgy, mindenképpen Jézus dicsősége az, „*mert Krisztus jó illata vagyunk Istennek, mind az üdvözülők, mind az elkárhozók között. Ezeknek a halál illata halálra, azoknak pedig az élet illata életre.*” (2Kor 2,15-16).

2. Az útfél – „*Amikor vetett, némelyik mag az útfélre esett, és jöttek a madarak, és felkapdosták.*” (Mt 13,4)

A példázatbeli magvető földje dülőtt mellett feküldhetett, vagy keresztbe csapást vágtak rajta a rövidebb utat keresők. Némelyik mag vetés közben – amikor földje szélén vetett – kiperdült erre az útra, és a nyomában járó madarak rögtön

észrevették és felkapdosták az útfélre hullott szemeket – sorsuk tehát a pusztulás.

Jézus magyarázata szerint: „*Amikor valaki hallja a mennyek országáról szóló Igét, de nem érti, eljön a gonosz, és kiragadja a szívébe vetett magot. Ez az, amelyik az útfélre esett*” (Mt 13,19). Hallja, de nem érti: itt nem az észbeli megértésről van szó csupán, hanem a szívvel történő befogadásról, amit gyümölcs-termés követ. A Gonosz ui. mindent elkövet, hogy az Ige útfélre essen: az ismert mondás szerint a Sátán ér elsőként oda az istentiszteletre. Kifogyhatatlan a jobbnál-jobb ötletekben, hogy ne tudjunk az Igére figyelni: hol az jut az eszünkbe, hogy vajon eloltottuk-e a gázt, becsuktuk-e kulcsra az ajtót, amikor eljöttünk otthonról; hol az aznapi vagy másnapi feladataink járnak az eszünkben; hol az egyik szóról eszünkbe jut egy történet, egy anekdota, amely elkezd foglalkoztatni bennünket – s a fekete madarak máris felkapkodták a magot a földről.

Vagy: a szívünk hasonló a keményre taposott úthoz, nagy a „járás-kelés” az életünkben – amikor még vasárnapra vagy az igeolvasás idejére sem tudunk kikapcsolni, mert mindig a dolgunk után járunk.

3. Köves hely – „*Némelyik mag köves helyre esett, ahol nem volt sok föld, és hamar kihajtott, mert nem volt mélyen a földben. De amikor a nap fölkel, kiégett, mivel nem eresztett gyökeret.*” (Mt 13,5-6)

Sziklás vidéken a köveket csak vékony földréteg borítja, ezért a belé vetett mag nem tudja gyökereit mélyen a talajba eresztetni. Az eső vagy a dús harmat a vékony talajréteget gyorsan és erőteljesen átmedvesíti, a Szentföldön a felkelő nap melege pedig üvegházi környezetet teremt a magnak, így az hamar kikel. A növény kipárolgása nagy, a talaj is hamar kiszárad, a gyér gyökérszem nem tudja honnan pótolni a nedvességet, így a növény lekókad, megsárgul és kiszárad – a gabonánál kalász nélküli üres szár marad.

Jézus magyarázatában „*a köves talajra hullott mag pedig az, amikor hallja valaki az Igét, s mindjárt nagy örömmel fogadja, de nem gyökerezik meg benne, ezért csak ideigvaló, s amint nyomorgatás vagy üldözés támad az Ige miatt, azonnal megtántorodik*” (Mt 13,20-21).

Örömmel fogadja, de szalmaláng-hitre jut csupán, nem tud gyökeret verni: a szívnek csak a felszínét érinti. Megtérése érzelmi fellángolás, meghatódottság, de bűnbánatról, hitre jutásról nem lehet beszélni – vagy ha van is sírás a bűnök fölött, az inkább csak önsajnálát. Ha valamilyen nyomorúság éri – akár váratlan baj, szenvedés, haláleset képében –, az ilyen ember zúgolódni kezd Isten ellen; vagy ha az Ige miatt él át hátrátételt vagy üldözést, nem tud megállni állhatatosan (lásd a keresztyénüldözések, ellenreformáció idejét vagy akár csak a munkahelyi, családi meg nem értést vagy hátrátételt).

4. Tövisek között – „Némelyik pedig a tövisek közé esett, és a tövisek fel-növekedtek, és megfojtották.” (Mt 13,7)

A tövis vastag törzsű, hosszú levelű, szétágazó dús gyökérzetű, szürös gyom-növény, amely elveszi a kultúrnövények-től a táplálékot, a nedvességet, a nap-fényt, és megfojtja azokat.

Jézus ezt is megmagyarázza: „A tö-visek közé esett mag pedig az, aki hall-gatja ugyan az Igét, de az élet gondja és a gazdagság csábítása megfojtja az Igét, úgyhogy nem terem gyümölcsöt” (Mt 13,22).

Gyümölcsöt teremne, de valami meg-fojtja a lelki életet. Ez Jézus szerint az élet gondja és a gazdagság csábítása – érdekes: éppen a két véglet! Ezért mondja a Példabeszédek könyve: „Se szegénységet, se gazdagságot ne adj nekem: táplálj engem hozzám illő eledel-lel, hogy megelégedve meg ne tagad-jalak, és azt ne mondjam: kicsoda az Úr? Szegénységre se hagyj jutnom, hogy ne lopjak, és meg ne vessem Istenem nevét” (Péld 30,8b-9). Az aggodalmaskodás: az

élet gondja – negatív értelemben. A gaz-dagság csábítása: az élet gondja „pozí-tív” értelemben, de mind a kettő megöli a lelki életet. Ez utóbbról szól egy másik jézusi példázat a bolond gazdagról – „*Én lelkem, sok javad van, sok esztendőre eltéve. Helyezd magadat kényelembe, egyél, igyál, vigadozzál!*” (Lk 12,19). A Lk 8,14 is hozzátézi: „... az élet gondjai, gazdagsága és élvezetei...”: ez a fogyasztói társadalom világa még lelki értelemben is! Hány és hány „fogyasztó” ül istentiszteleteinken, aki csak hallani, gazdagodni és élvezni akar, de a szolgálatához, a tettekhez már nem fülük a foga.

5. Végül pedig: a jó föld – „Némely mag pedig a jó földbe esett, és termést hozott. Az egyik százannyit, a másik hatvanannyit, ismét másik harmincannyit.” (Mt 13,8)

A példázat első három földjében a mag kárba vész. Végül a negyedik talaj az, ahonnan termés várható. Egy neves Palesztina-kutató, Gustaf Dalman szerint az ókori Közel-Keleten az elvetett mag átlagban hét és félszeres termést hozott, a tízszeres különösen is jó termésnek számított. „Százannyi, hatvanannyi, harmincannyi”: Jézus rendkívülit akar mondani!

Jézus magyarázatában „a jó földbe esett mag pedig az, aki hallja és érti az Igét: ez gyümölcsöt terem, némelyik százannyit, némelyik hatvanannyit, né-melyik pedig harmincannyit” (Mt 13,23).

Gyümölcsstermés: az engedelmes élet. Ahogyan Jézus a hegyi beszédben tanítja: „Minden jó fa jó gyümölcsöt terem, a rossz fa pedig rossz gyümölcsöt terem. Nem teremhet jó fa rossz gyümölcsöt, és rossz fa sem teremhet jó gyümölcsöt.”

csöt. Amelyik fa nem terem jó gyümölcsöt, azt kivágják, és tűzre vetik. Tehát gyümölcsseikről ismeritek meg őket. Nem mindenki megy be a mennyek országába, aki ezt mondja nekem: 'Uram, Uram!', hanem csak az, aki cselekszi az én meny-nyei Atyám akarátát.” (Mt 7,17-21).

Ebben a gyümölcsstermő életben rejlik az a dicsőség, amelyet mi megváltó Urunknak adhatunk. De vegyük szí-vünkre a II. Helvét Hitvallás figyel-meztetését: „Ezeknek a jócselekedeteknek pedig nem azért kell történniök, hogy velük mintegy kiérdemeljük az örök életet, hiszen az, amint Pál apostol mondja, az Isten ajándéka [Róm 6,23], sem nem fitogtatás végett, melyet elítél az Úr (Máté 6), sem nem nyereszkedés végett, amit szintén elítél (Máté 23), hanem Isten dicsőségére, elhivatásunk ékesítésére, Isten iránti hálánk megbizonyítására és felebarátunk hasznára. Mert ismét a mi Urunk mondja az evangéliumban: Úgy fényljk a ti vilá-gosságotok az emberek előtt, hogy lássák a ti jócselekedeteiteket és dicsóítsék a ti mennyei Atyátoakat (Máté 5,16)” (II. H. H., XVI. fejezet).

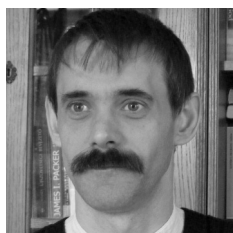
Az Úr dicsősége ugyan semmivel nem kisebb, ha nem teremjük a hála gyümölcsöt – hiszen ő „*emberi kéz szolgálatára nem szorul, mintha valamire is szüksége lenne...*” (ApCsel 17,25) –, mégis adjunk dicsőséget annak, aki jó magként hullott az embervilág „talajába”, hogy százszoros, hatvanszoros és harminc-szoros termést hozzon – általunk is...

Loránt Gábor / Budapest

*

Irodalom: Dr. Sarkadi Nagy Pál: Jézus példázatai. A Budapesti Református Theolo-giai Akadémia Kurzustára, 1973.

ISTEN ORSZÁGA SZOLGÁINAK FELADATA

„Isten országa szolgáinak feladata ugyan az, amit Jézus végzett: fáradozni azon, hogy minél többen meghallják és megismerjék a Szentírást, tanítást kapjanak belőle.”

Isten országának hatalmas és dicsőséges királya, Jézus Krisztus, maga is szolgaként jött el embervilágunkba. Ő „nem tekintette zsákmánynak azt, hogy ő az Istennel egyenlő, hanem önmagát megüresítette, szolgai formát vett fel, és hasonló lett az emberekhez” (Fil 2,6-7). Nem azért jött, „hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és váltságul adja

életét sokakért” (Mk 10,45). „Dicsőségét elrejtette, midőn testünket felvette.” (Ref. énekeskönyv 440. ének). Urunk szolgálatának csúcspontja megmentésünk hatalmas, kereszthalalos és feltámadásos műve.

Ugyanakkor Jézus éveken át tanított, és hirdette az evangéliumot. A tanítványok Jézust aktív, tántoríthatatlan és

fáradhatatlan munkásnak látták. Tanító és evangelizáló útra indult Galileában, ahol „bejárta a városokat és a falvakat mind” (Mt 9,35; Mk 6,6), éjszakai látogatót fogadott (Jn 3,1-2). Az Úr mégsem kapkodott, nem a pillanatnyi események sodrásában élt. Nem vonta el szolgálattól a látványos siker (Mk 1,38), de a Lázár betegségéről kapott hír sem zavarta meg (Jn 11,2).

Isten országa szolgálóinak feladatához a kulcsszó: ugyanaz! Ugyanaz a munka, ugyanaz a földi és örök sors, ugyanaz a szívbeli indulat, ugyanaz a meggyőződés, ugyanaz az üzenet, ugyanaz a módszer és munkaterület. Jézus Krisztus nem más feladatot bízott tanítványaira, hanem azt a mennyei szolgálatot, amit maga is végzett. A tanítványokat elhívó, felkészítő és szolgálatba állító munkát Máté evangélista a 9. és 10. fejezetekben részletesen bemutatja: „Így járta be Jézus a városokat és a falvakat mind, tanított zsinagógáikban, hirdette az Isten országának evangéliumát, és gyógyított mindenféle betegséget és erőtlenséget. Amikor látta a sokaságot, megszánta őket, mert elgyötörtek és elesettek voltak, mint a pásztor nélküli juhok. Akkor azt mondta tanítványainak: *Az aratnivaló sok, de a munkás kevés. Kérjétek tehát az aratás Urát, hogy küldjön munkásokat az aratásába. Magához hívta tizenkét tanítványát, és hatalmat adott nekik a tisztátalan lelkek felett, hogy kiűzzék őket, és gyógyítsanak mindenféle betegséget és erőtlenséget.*” (Mt 9,35-10,1)

AZ ELŐFELTÉTELEK

Az evangélium Isten országa szolgálatában hármass feltételrendszerrel mutat be. Jézus Krisztust hármass indok vezette, amikor elindult és tanított, hirdette az evangéliumot és tapasztalhatóvá tette Isten irgalmát és hatalmát csodáival.

Azt olvassuk Urunkról, hogy látva a sokaságot, könnyörletességre indult rajtuk (Mt 9,36). Isten szolgálata Jézus Krisztus könnyörletéből indul ki. Isten országa szolgálóinak feladata, hogy ügyeljenek a szívükre. A kemény szív elutasító és bizalmatlan Isten szavával szemben, és könnyörtelen a másik ember irányában. Máté evangéliumában Jézus az Ura irgalmát megnyert adós szolga szívének keménységén mutatja be a könnyörtelen-

ség veszélyét. A szív irgalmatlan keménységét a Márk 3,5; 6,52; 8,17; 10,5; és 16,14 is elénk tárja. Jézus Krisztus saját szívének indulatára neveli mai tanítványait, így téged is, kedves olvasó. Ő meglátva a nyomorult állapotunkat, nem maradt érzéketlen, hanem könnyörletre indult, magyarosan szólva: összeszorult a szíve, megindult, és nem maradt tétlen. Könyörletből tanított, és bemutatta a Szentírás Istenét, az ő mennyei Atyját. Könyörlet indította útra, hogy hirdesse az evangéliumot, és könnyörletből tette tapasztalhatóvá Isten megmentő hatalmát és szeretetét. Íme a feladat: könnyörögjünk irgalmas szívért, és minden féltett dolognál jobban őrizzük meg szívünket! Vigyáznunk kell, nehogy valakinek könnyörtelen, kemény szíve legyen!

Másrészről Isten szolgálója, a tökéletes Fiú számára az ember elesettsége, nyomorult állapota játszott döntő szerepet. Azért könnyörült meg, mert „elgyötörtek és elesettek voltak, mint a pásztor nélküli juhok” (Mt 9,36). A pásztor nélküli nyáj szánni való. Emberek sokasága élt, és él ma is védtelenül, olykor nyilvánvaló, máskor álságosan hazug és pusztító lelki hatásoknak, farkasok és rablók támadásainak, téveszméinek kitéve. Mindennek egyetlen oka: nincsen pásztorunk, nem ismerjük, nem bízunk magunkat a Jó Pásztorra. Isten országa munkásaiként ma is feladatunk a lelki helyzet világos értékelése. Milyen a helyzetünk a mennyből tekintve? Milyen a kapcsolatunk azzal a pásztorral, aki életét adta a juhokért? Különbséget tudunk-e tenni a rablók, a béresek és az Istentől elhívott pásztor-tanítók között (Ef 4,11)? Komolyan vesszük-e, hogy Jézus Krisztus és a tőle rendelt pásztor-tanítók szolgálata nélkül a mai emberre is gyöttrődés, közösségeinkre pedig szétszóratás vár? Isten országa szolgálóiként ideje felhagyni az ember alapvető jóságának hamis illúziójával, és komolyan venni azt, hogy Jézus Krisztus követése, a bűnbocsánat és örök élet evangéliuma nélkül az ember nem boldogul az életben.

Jézus Krisztus szolgálatában döntő szerepet játszott a jövőkép, ő számolt az aratással. Az aratás a végső betakarítás alkalma, a végső ítélet. Az aratáshoz tartozik a szórólapát (Lk 3,17), a gabona

betakarítása, és a polyva megégetése. Jézus példázata szerint az aratók az angyalok, a búza Isten országának fiai, a konkoly pedig a gonosz fiai. Az aratás a világvége (Mt 13,24-30 és 36-43). Isten országa szolgálóinak sürgető feladatát éppen a közelgő aratás, Isten ítéletének súlyos valósága szabja meg.

Jézust az ő szívének könnyörlete, az ember elesett állapota és a végső ítélet gondolata arra indította, hogy az addig általa egyedül végzett szolgálatot megsokszorozza, és tanítványait szolgálatba állítsa, mert „a munkás kevés” (Mt 9,37). Isten országa mai szolgálóiként feladatunk, hogy buzgólkodásunk ugyanazokból a gyökerekből táplálkozzon, mint mesterünké. Feladatunk, hogy lelki gyökérzetünk (1.) Jézus könnyörletes szeretetébe, (2.) az ember nyomorult állapotába, és (3.) Isten világtörténelmet átfogó hatalmas művébe, illetve az azt lezáró nagy aratás eseményébe kapaszkodjon.

A SZOLGÁLAT

Isten országa szolgálóinak feladatában a kulcsszó: ugyanaz. Jézus Krisztus ugyanazt a feladatot bízta tanítványaira, amit maga is végzett, amit tanítványai tőle láttak. E feladat pedig három irányba mutat: Jézus tanított, hirdette az evangéliumot és tapasztalhatóvá tette Isten szeretetét és hatalmát.

1. Jézus tanított zsinagógáikban

A zsinagógai tanítás a Szentírás – akkor értelemszerűen az Ószövetség – rendszeres és módszeres felolvasását és magyarázatát jelentette. Az emberek a Szentírás olvasásáért, és annak magyarázatáért gyűltek össze, igyekeztek a hallottakat megtanulni, majd pedig otthon alkalmazni. Jézus tanításának alapja az írott Ige. Urunk faluról falura, városról városra, újra és újra azon fáradozott, és azzal bízta meg tanítványait is, hogy ismertessék meg, olvassák fel, mutassák be az írott Igét. Az írott Ige, a Szentírás tanítása tárta fel és mutatta be Isten szent lényét, hatalmas tetteit, tökéletes igazságát és akarátát.

Isten országa szolgálóinak feladata ugyanaz, amit Jézus végzett: fáradozni azon, hogy minél többen meghallják és megismerjék a Szentírást, tanítást kapjanak belőle. Erre a feladatra természe-

tesen fel kell készülnünk, a Szentírást ismerő és jól értő tanítványokká kell formálódunk. A felkészítést szolgálja a Biblia Szövetség Egyesület bibliaiskolája, hogy Isten országának mai szolgálói az ember lelki nyomorúságán irgalomra induló szívvel, Isten végső ítéletét komolyan véve elkezdjék feltárni és tanítani a Szentírást.

2. Jézus hirdette Isten országának örömhírét

A Szentírás rendszeres és módszeres tanítása mellett Jézus mindenféle helyzetben hirdette az evangéliumot, és ugyanazzal bízta meg tanítványait is. Jézus üzenetét Máté így foglalja össze: „*Térjetelek meg, mert elközelített a mennyek országa*” (Mt 4,17). Jézus tanítványaira ezt az üzenetet bízta: „*Menjetelek, és hirdessétek mindenütt: Elközelített a mennyek országa*” (Mt 10,7). Isten országa szolgálóinak feladata, hogy ugyanaz az evangélium hangozzon fel, amelyet Jézus Krisztus hirdetett. A „*prédikáljatok*” nem a palástban, templomi szószéken elhangzó beszédre szólít fel. „*Prédikáljatok*”, vagyis legyetek hírvivők, hírnökök. Aki csak találkozik veletek, hallja meg ugyanazt az örömhírt, amelyet Jézus is hirdetett! Egy alföldi templom bejárata fölé a régi nemzedékek felírtak egy bibliai Igét. Ez a templomi felirat évszázadok múltán, kissé megkopva, de még mindig ugyanazt hirdette. Közben évek teltek el, történelmi viharok, háborúk, forradalmak, és békésebb idők váltogatták egymást, emberek nemzedékei jöttek, majd elmentek, de a felirat üzenete nem változott.

A felirat, az üzenet pedig az evangélium, az örömhír. Isten országának örömhíre pedig a bűnös megmentéséről szól. Az örömhír középpontja: „*hogy Krisztus meghalt a mi bűneinkért az Írások szerint, és hogy eltemették, és hogy feltámadt a harmadik napon az Írások szerint, és hogy megjelent Kéfásnak, azután a tizenkettőnek*” (1Kor 15,3-4). Az örömhír a bűnös számára öröm, mert Krisztus a bűnösök megmentője. J.M. Boice összefoglalásában: „Ha a keresztyénség valódi lényege Krisztus halála a kereszten, akkor a keresztenélkül nincs evangélium. A karácsony önmagában még nem evangélium. Krisztus élete nem evangélium. Még önmagában a feltá-

madás sem evangélium. A jó hír nemcsak az, hogy Isten emberré lett, nemcsak az, hogy Isten Krisztusban beszélt velünk, és egy életpéldát adott elénk, mégcsak nem is az, hogy legyőzött nagy ellenségünk, a halál. A jó hír az, hogy a bűn orvoslást nyert, hogy Jézus minket képviselve elszenvedte az ezért járó büntetést, és mindenki, aki benne hisz, bizalommal tekinthet a menny felé.” (J. M. Boice, *Mi történt a kegyelem evangéliumával?*, 2005. 139-140. o.)

Isten az ő uralkodását, hatalmát, igazságát, kegyelmét abban mutatta meg, hogy Jézus Krisztus halálával megmentette a bűnöst. Isten országának szolgálói azt kapták feladatuk, hogy ragaszkodjanak Jézus Krisztus evangéliumához, és azt mindenféle történelmi helyzetben, békés, avagy háborgó időkben, mindenféle embernek hirdessék. A bűnös nyomorúságán könyörületre induló szívből és a végső ítélet váradalmából más nem is fakadhat, mint Jézus Krisztus megmentő hírének továbbadása.

3. Jézus Isten megmentő hatalmát és szeretetét tapasztalhatóvá is tette

Jézus csodás tettei mennyei hatalmának és szeretetének jelei. Amit hirdetett, az nem maradt üres szó, hanem a tetteinek aranyfedezete igazolta őt. Amikor kihirdette a bűnök bocsánatát, ugyanazzal a mennyei hatalommal tette, mint amellyel talpra is állította a bénát (Mk 2,1-12).

Ragaszkodnunk kell ahhoz, hogy a betegség, a halál, az ördögi lelkek fölötti hatalom ma is Jézus Krisztusé, nem a miénk. Isten őrizzen meg a csodákkal kapcsolatos, gyakran babonás elképzeléstől.

Arról azonban mégsem mondhatunk le, hogy az irgalmasság gyakorlásával ma is tapasztalhatóvá tegyük Isten hatalmát és szeretetét. „*Beteg valaki közöttetek? Hívja magához a gyülekezet véneit, és imádkozzanak érte, és kenjék meg olajjal az Úr nevében*” (Jak 5,14). Imádkozzanak, és kenjék meg olajjal, azaz vigyenek gyógyszert, enyhítsenek a testi nyomorúságán is – így is tegyük tapasztalhatóvá számára Isten szeretetét és hatalmát ugyanúgy, ahogyan azt Jézus mennyei hatalommal megtette oly sok nyomorulttal.

Isten országa szolgálóinak feladatában a kulcsszó: ugyanaz! A feladat ugyanaz, amit Jézus Krisztus is végzett, amit a tizenkettőre is rábízott, amit aztán tanítványai nemzedékről nemzedékre átvettek és átadtak. A mi munkánk sem más: Jézus Krisztus evangéliumának, Isten dicsőséges megmentő művének hírét átvenni, elhinni és továbbadni. Isten országának szolgálatában mindnyájunkra feladat vár: ragaszkodjunk a Szentírás tanításához, hirdessük az üdvösséges evangéliumot, és a szeretet-szolgálatban tegyük tapasztalhatóvá Isten hatalmát és szeretetét. Amíg szívünk könyörületre indul a lelki-testi nyomorúság láttán, amíg komolyan számolunk Isten nagy üdvösséges művével és a nagy aratással, addig nem fogunk szégyent vallani Isten országa szolgálatában.

Dr. Cs. Nagy János / Pécel

Pecznyik Pál
Új Világ

Van egy csodálatos, büntetlen új Világ,
nem hervad el abban se zöld lomb, se virág.
Azt a világot is Isten hozta létre,
új Világ négy táját pontosan kimérte.
Szent Nevét dicséri hárfások zenéje,
angyal millióknak boldog örömére.
Az új Világ – most még – szemmel
nem látható,
soha el nem múló dicsfényben ragyogó.
Az új Jeruzsálem új Földön tündököl,
Isten trónja alól éltető víz ömöl.
Sajnos: az új Világot kevesen hiszik el,
beérik látható, elmúló régivel.
Látható világnak van kezdete, vége,
a Biblia szerint: megsemmisül égve!
Ő, hát nem lenne jobb feledni a régít,
szívből óhajtani az újat, az Égit?
Hiszen mindenkinek ki kell lépni innen,
szebb új Világába hív minket az Isten.
Hívó lelkek hiszik új Hon létezését,
Atyánk oda várja lelkeik érkezését.
Ám az új Világban csak két hon létezik,
csak mi dönthetjük el, ki, hova érkezik.
Aki nem vágyódnak a szebb új Világba,
döbbenve kötnek ki kárhozat honában.
Pedig az a bukott angyalok lakhelye,
mégis elkárhozó lelkekkel lesz tele.
Szebb, új Világába Atyánk hív, vár minket,
átadhassa menyben gyűjtött kincseinket.

ISTEN ORSZÁGÁNAK POLGÁRA LETTEM (BIZONYSÁGTÉTEL)

Istenközpontú családba születtem. Egy budai négyszobás lakásban nőttek fel hat testvéremmel, szüleimmel és anyai nagyszüleimmel közösen.

Az imádkozás, templomba, hittanra járás mindennapjaink természetes része volt kisiskolás korunktól, úgy, mint akkoriban másnak az őrsi gyűlésen való részvétel. Tudtam, hogy Isten létezik, teremt, uralkodik és ítélkezik. Azt is tudtam, hogy Jézus meghalt a világ bűneiért (ja, hát a világ elég gonosz!), és a világ végén visszajön, váratlanul. Sokat néztem az ég felé, hátha én fogom elsőnek meglátni. Igaz, ilyenkor mindig eszembe jutott, hogy vajon mi lesz azután. Vagyok-e olyan jó, hogy a Mennybe vigyen? Nagyon érdekelt, kik vannak a Mennysorszámban és hogyan jutottak oda.

Kisiskolásként elolvastam az összes fellelhető Szentek élete könyvet. A szentek általában mindig jót cselekszenek, sokat vezekelnek, sokan mártírhalált halnak. Eldöntöttem, missziós leszek. Akkoriban ezt csak egyházi keretek között lehetett megtenni, így – gondoltam – elmegyek apácának, és majd onnan sikerül kijutnom. Ezért iratkoztam be az egyetlen budapesti egyházi leánygimnáziumba. Hogy miként történt, arra már nem emlékszem, de 1-2 év alatt bizonyos voltam abban, hogy nem leszek apáca, hiszen családban is lehet missziósként élni. Ezek után a családalapítás kezdett foglalkoztatni. Istentől kértem társat és vártam annak érkezését.

Közben leérettségiztem, és akkor tudtam meg, hogy – bár pedagógusnak készültem – ebből a gimnáziumból soha nem mehetek gyermekek közé. Így tehát – meglepő úton-módon – külkereskedő lettem.

Hamarosan Isten társat is állított mellém, akit, ha nehezen is, de elfogadtam – 45 év távlatából már hálás szívvel ismerem be, hogy Isten a lehető legjobb férjet adta számomra.

Öt gyermekünk született. Házasságunk elején meghaltak szüleim, majd

nagyszüleim és apósom. Akikre számíthattam, egymást követően távoztak el. Egyedül maradtam a gyermekekkel, a háztartással és minden ezekkel járó gonddal, mivel férjem vezető állásúként nagyon sokat utazott, és nagyon jól érezte magát munkatársai között. Emiatt nagy úr tátongott kettőnk kapcsolatában, amit úgy-ahogy a gyermekek töltöttek ki.

A bennem növekvő elkeseredés, az elhagyatottság és reménytelenség arra sarkallt, hogy hagyjam önként el ezt a világot. De akkor mindig belém nyilallt a gondolat, hogy halálom után hova kerülök? A pokolba semmi esetre se akartam jutni, a Menny pedig nagyon elérhetetlen volt. Ekkor kiáltottam kétségbe esetten Istenhez – aki számomra nagyon megközelíthetetlen messzeségben volt, és félelmetes ítélőbíróként szerepelt –, hogy mutassa meg, mi a terve velem!

Ezt követően Isten csodálatos módon húzott ki a kilátástalan mélységből: egy hívő asszonyt küldött mellém, akinek kezében többnyire ott volt a fekete kötésű Biblia. Arra gondoltam, hogy ettől lehet neki az a békessége, öröme, ami nekem úgy hiányzott. Számomra is kívánatos lett az a békesség és öröm!

Vettem tehát egy Bibliát. Elkezdtem olvasni, de nem értettem belőle semmit, ezért abba is hagytam az olvasást. Közben lelki állapotom nem javult, ezért bekéredzkedtem az egyik kórház pszichiátriai osztályára – akkor vártam ötödik gyermekünket, aki pedig már Isten válasza volt kiáltásomra, de még ezt nem értettem –, ahová semmit nem vittem, csak a Bibliát. Úgy gondoltam, vagy választ kapok belőle, vagy ott bent maradok. Két hét után egyre több nyugtalanító kérdés feszült bennem, ezért elhagytam a kórházat.

A bibliás hívő asszony-ismerősömnek említettem, hogy szükségem van valakire, aki kérdéseimre bibliai válaszokat adna. Ő egy, akkor még számomra ismeretlen idős asszonyt ajánlott, aki meg is látogatott a város szélén lévő otthonunkban, és végtelen türelmes szeretettel elvezetett oda, hogy én, aki úgy gondol-

tam, hogy jó ember vagyok (hiszen mindig jóra törekedtem) felismerhettem, hogy abban az Isten nélküli állapotomban elveszett bűnös ember vagyok. A következő találkozások egyikén pedig megérthettem, hogy Jézus Krisztus a miattam, helyettem és érettem meghalt Megváltóm! Ekkor minden eddigi nyomasztó teher eltűnt rólam. A bűneimet Isten megbocsátotta.

Tudtam, hogy nagyon fontos dolog történt velem, hiszen lehullt szememről a lepel, és megérthettem a bibliai igazságokat. A depressziós gondolataim elmúltak, bár szorongtam a félelemtől, hogy másnapra mindez elmúlik, és minden a régiük szerint folytatódik majd.

De nem! Másnap vidám örömmel ébredtem, és meglepődve tapasztaltam, hogy a dolgok jelentősége megváltozott. Olvastam a Bibliámat – és legnagyobb örömömrre, értettem, amit olvastam, megszólalt az ige, választ adott számtalan kérdésemre.

Az addig nagyon távollévő Isten egészen közel jött hozzám, karjába vett, gyógyított, vezetett, tanácsolt, tanított. Ott csengett a szívemben: „*Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, enyém vagy!*” (Ézs 43,1). Számon tart és fontos vagyok számára! Biztonságban vagyok – már tudtam és éreztem is ezt, mert felismertem, hogy „*Anyám méhétől hívott el az Úr, anyámnak szíve alatt már emlékezett nevedről... íme, én markaimba metszettelek fel téged...*” (Ézs 49,1; 16.) Elvezetett az általam addig ismeretlen hívő gyülekezetbe, ahol egy héten egyszer más asszonyokkal közösen is hallgathattam Bibliamagyarázatot. Érdekes volt számomra a tapasztalat, hogy azokról a dolgokról, kérdésekről volt szó, amik engem addig, vagy abban az időszakban bántottak, foglalkoztattak. Ezekre az alkalmakra magammal vihettem az időközben megszületett kislányomat, akivel a bibliaóra alatt nagy szeretettel foglalkoztak az irodában. Itt erősödött meg üdvbizonyosságom is: „*Akik befogadták őt (Jézus Krisztust), hatalmat adott azoknak, hogy Isten fiai legyenek, azoknak,*

akik az ő nevében hisznek...” (Jn 1,12). Tudtam már, hogy „odaát” vagyok, ahová mindig is vágyakoztam. Eltűnt belőlem a halálfélelem is. Gyermeke vagyok már a Mennyei Atyának, gondot visel rám.

Ugyanakkor szomorú is voltam, mert férjem és gyerekeim még a másik ol-

dalon voltak, de Isten nyugtatgatott ígé-jével: „Mert meg van szentelve a hitetlen férj az ő feleségében...” (1Kor 7,14a), illetve: „Higgy az Úr Jézus Krisztusban, és üdvözülsz mind te, mind a te házad népe!” (Apcsel 16,31). Valóban, néhány év múlva férjem is átadhatta életét Megváltó Urunknak.

Tudom, hogy itt, a földön, mint Isten országának polgára, szolgálatban vagyok. Határozott feladatot kaptam: „Menj haza a tiedhez, és mondd el nekik, milyen nagy dolgot cselekedett veled az Úr és mint könyörült rajtad.” (Mk 5,19).

Levelekiné Zsömböly Ágnes / Budapest

ISTEN ORSZÁGÁNAK KITELJESEDÉSE

„Övéi számára semmiképpen sem félelmetesen érkezik, hanem éppen ellenkezőleg: várva várt szeretett Úrként, aki első jövetelével mindent elvégezt értük, második eljövételével pedig kiteljesíti megváltó művét számukra.”

Amit az ószövetségi kijelentés a Messiás érkezésével kapcsolatban egyben látva ír le, azt az Újszövetség, maga az Úr is két eseményként mutatja be. Jézus első és második eljövételéről van szó. Máté Evangéliumában ezért nemcsak annak van jelentősége, hogy a Messiás Király érkezésével beteljesítette az ígéretek, személyében elérkezett az Isten beteljesülő országa, hanem a második eljövetelek beteljesedésre váró ígéreteknek is. Ha Jézus Krisztus dicsősége láthatóvá vált beteljesített megváltó művében, Isten országa elérkezésében, mennyivel inkább megmutatkozik személyének nagysága, dicsőségének ragyogása visszatérésekor.

Máté evangéliumában leírt nagy beszédei közül az utolsóban erről szól (24,1-25,46). Fontos megjegyezni, már az is önmagában örömhír, hogy mindezt a tizenkét tanítványnak jelentette ki. Nem a sokaságnak, ellenfeleinek, hanem szeretett tanítványainak: reménységül, bátorításul, vigasztalásul.

A megelőző rész végén utalt Jeruzsálem és a templom pusztulására, amelyet ismét kijelentett a templom épületeit lelkesen mutogató tanítványoknak. Az Olajfák hegyén erre kérdeztek rá, és arra – mivel számukra ez egyet jelentett a véggel –, mi lesz a jele eljövételének, a világ végének.

Jézus mindkettőre választ adott. A megértés szempontjából ki kell emelni, úgy,

hogy a Jeruzsálem pusztulásáról elmondottak típusként, példaként szolgáltak az Úr visszatérésével kapcsolatos igazságokra, történésekre, dolgokra.¹

Tanítványai az időpont után érdeklődtek, és az arra utaló jelek sorára. Jézus természetesen erről is szólt nekik, de azt is nyilvánvalóvá tette, hogy eljövételével kapcsolatban is az ő személye a döntő. Nem a világ végét kell várniuk, hanem Uruk dicsőséges eljövételét.

Ekkor nyilvánvalóvá lesz mindenki számára, hogy Jézus Krisztusnak adatott az ítélet joga, az utolsó ítéletben is isteni dicsőségének nagysága mutatkozik majd meg. Éppen úgy, ahogyan az övéinek adott örökség, a boldog örök élet ajándéka.

Itt jegyezzük meg: micsoda bátorítás lehet már abban az egyszerű tényben is, hogy az Úr Jézus akkor beszélt tanítványainak erről, amikor még előtte állt a megváltó mű beteljesítésének. Még várt rá a kereszt gyötrelme, az „...*Én Istenem, én Istenem! Miért hagytál el engemet?*” (27,46) rettenetessége, amelyet népéért, a kegyelemre szoruló bűnösökért vállalt. De övéit már ekkor is a dicsőséges győzelem reménységével erősítette. Ennyire biztos az üdvösségük, amit megszerzett az Úr!

Jaj azonban az elveszetteknek, akik számára Jézus Krisztus eljövetele a büntetést hozza el, akik fölött kárhóztató ítélet hangzik majd az utolsó ítéletkor!

Izrael vezetői elutasították az ígéretek Messiását, ezért elkerülhetetlen volt az ítélet. Amiről Jézus jövendölésként beszélt tanítványainak, az hamarosan bekövetkezett: Kr. u. 70-ben a római seregek elpusztították a fővárost a templommal együtt.

Mivel – ahogy utaltunk rá – a Jeruzsálem pusztulásáról elmondottak példaként szolgáltak az eljövettel kapcsolatos igazságokra, a Jézus két eljövetele közti

időszakra vonatkozó úgynevezett utolsó idők jeleinek sorában is ezért találunk katasztrófikus, ítéletre utaló eseményeket. Minden kor minden egyes keresztyén nemzedéke tapasztalhatta, s az utolsó hívő nemzedék is tapasztalni fogja Jézus szavainak igazságát az utolsó idők jeleiről. „*Hallanotok kell majd háborúkról és háborúk híreiről... és lesznek éhségek és dőghalálok, és földindulások mindenfelé*” (24,6-7). Ezek az utolsó ítélet valóságára is utalnak.

Az Úrert vállalt nagy nyomorúság idején is az erősíti övéi hűségét, állhatatosságát, hogy Jézus igazságosan ítéli majd az őket bántókat. Az „*én legkisebb atyámfiái*”, az „*eme legkisebbek*” az Úr követői, a mindenkori tanítványok², akikkel Jézus azonosítja magát. A velük történtek olyanok, mintha Jézussal tették volna.

Az Úr nem is az elkövetett gonoszágokkal érzékelteti ítéletének igazságát, jogosságát, hanem az elmulasztott cselekedetekkel. A bal keze felől állók bűnének súlyosságát az jelzi, hogy nem is vették észre Jézus nélküli, sőt ellene való életüket. A két példázatban is a mulasztás bűne lepleződik le. A bolond szüzek nem vettek olajat, a gonosz és rest szolga hűtlenül bánt az egy talentummal.

Az utolsó ítéletkor elítéltek állapotának szörnyűségét többféle kifejezéssel is bemutatja az Úr. A mezőn lévő vagy malomban őrlő otthagytak (24,40-41); a példázat szerinti gonosz szolgát kettévágatja, és a képmutatók sorsára juttatja; a haszontalan szolgát pedig a külső sötétségre vetteti, ahol sírás és fogcsikorgatás lesz³ (24,51; 25,30). A bolond szüzeknek pedig nem nyitattik meg a menyegző ajtaja. Azzal a szomorú ténnyel kell szembesülniük, hogy a vőlegény nem ismeri őket⁴ (25,11-12). A király bal keze felől állóknak az örök tűzre, örök gyötrelmekre kell távozniuk.⁵

Ennek rettenetes voltát azzal is kiemeli az Úr, hogy „*amely az ördögöknek és az ő angyalainak készítetett*” (25,41 és 46).

Az örök kárhozat félelmetes valóságát tehát – negatív fogalmazva – az adja, hogy eltaszítást, elvettetést jelent mindattól, ami az Istennel való szeretetkapcsolatból fakad; kimaradást jelent mindabból, ami a vele való közösségből származik, ajándékba adatik övének. Az elveszett bűnös ember vétkességének szörnyű tudatával, Isten nélküli életének végérvényes elítélésével, a kegyelem teljes reménye nélkül marad.

S még ha felfoghatatlan is számunkra, mégis egyértelmű a Kijelentés alapján, hogy ez a rettenetes állapot mindörökre tart. Az Ige ugyanazt a kifejezést használja, amit az üdvösség boldog állapotának végtelenségénél használt. (25,46: „*És ezek elmennek majd az örök gyötrelmre; az igazak pedig az örök életre*”). Akik bármilyen indokkal is tagadni akarják az örökké tartó kárhozat igei tanítását, azok az örök élet bibliai igazságát is el kell hogy vessék, hiszen Jézus mindkettőről egyformán tanított!⁶

Jézus személyének dicsősége ragyog fel az övének adott örökség, a boldog örök élet ajándékában is.

Már eljövételének minősége is isteni személyének nagyságát érzékelteti: „*eljön az ő dicsőségében és vele mind a szent angyalok*”⁷. Dicső, ítéletet végrehajtó királyként (25,31 és 34), a példázatokbeli szolgák uraként (24,45k; 25,19) jön el. Nem titokban, hanem mindenki számára látható módon, mint a villámlás (24,27), „*az ég felhőiben nagy hatalommal és dicsőséggel*”⁸ (24,30).

Övéi számára semmiképpen sem félelmetesen érkezik, hanem éppen ellenkezőleg: várva várt szeretett Úrként, aki első jövételével mindent elvégzett értük, második eljövételével pedig kiteljesíti megváltó művét számunkra.

Ez mutatkozik meg Isten országának kiteljesítésében. „*Gyertek, én Atyámnak áldottai, örököljétek azt az országot, amely számotokra készítetett a világ teremtésétől fogva*” (25,34). Jézussal élni már a földi életben is ajándék, hiszen őbenne lelki módon elérkezett Isten országa. Ahogy ígérte ezt az evangélium végén: „*Íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig*” (28,20). Az új égen és új földön pedig feltámadott testben⁹ élünk majd

mindörökre boldogan övele, Isten országának kiteljesedett valóságában.

Ez örökségként adatik övének. Nem a jócselekedeteikkel érdemlik ki, hanem örökségül készítetett a mennyei Atyától. A király jobb keze felől állók jöttetei igazolják, hogy ők az Úr Jézus Atyjának áldottai. Isten gyermekeiként annyira természetes számukra a szeretet megélése Jézus legkisebb atyjafiai iránt, hogy észre sem vették, hogy így tulajdonképpen pontosan Uruk iránti szeretetüket élték meg. Ha a földön élve is ilyen szeretetben élnek Jézus követői, milyen boldog közösségben lehetnek majd az Úrral és egymással az örök életben!

A talentumok példázatában is érzékelteti az Ige, hogy az örök élet mennyire boldog állapot lehet. A hűséges szolgákat megdicséri uruk: „*Jól van, jó és hű szolgám, hű voltál a kevesen, sokra bízlak ezután, menj be a te uradnak örömébe!*” (25,21 és 23). A példázatbeli szolga részesülhet ura örömeiben, az újfordítás szerint ünnepi lakomájában. Távollétében hűségesen dolgozott neki, most pedig már nem is csupán vele lehet, hanem együtt örülhet, ünnepelhet urával. A tíz szűz példázatában is örömről, menyegzői lakomáról van szó, ahová az okos szűzek bemehettek.

A boldogító állapot abban is kifejezésre jut továbbá, hogy a kevesen hű szolga nem csupán dicséretet kap, hanem megtisztelő megbízást is: „*sokra bízlak ezután*” (24,45 és 47). Ha a földön is öröm és megtiszteltetés az Úr Jézust szolgálni, micsoda boldogság az örök üdvösségben neki élni, megbízását véghezvinni! Dehogy lesz unalmas az örök élet! Éppen ellenkezőleg, nagyon is izgalmas, csodálatos lesz. „*Boldog az a szolga, akít az ő ura, amikor hazajön, ilyen munkában talál*” (24,46).

Az Isten országa kiteljesedéséről szóló kijelentés reménység, bátorítás, vigasztalás tehát, de az Úr Jézus egyértelműen szólt övének felelősségéről is eljövételével kapcsolatban.

Készen kell lenni (24,44), ahogyan a példázatbeli okos szűzek is (25,4); vigyázni, örködni kell, mert „*nem tudjátok, melyik órában jön el a ti Uratok*” (24,42). Eljövételének időpontját ugyanis egyedül az Atya tudja (24,36). Jézus istenfíui alázata, engedelmissége látszik ebben a titokban is, hogy az Atya joga eldönteni a Fiú eljövételének idejét.

Eljövételének közelségét azonban Jézus egyértelműen kijelentette: „*...tudjátok meg, hogy közel van ő, az ajtó előtt*”¹⁰ (24,33). Az utolsó idők jelei is ezt a bizonyosságot erősítik. Nem a jelek miatt gondolhatjuk közelinek érkezését, hanem mivel megígérte, hogy közel van, ezért várjuk készenlétben minden napon.

Ez a készenlét nem jelent passzív semmittevést, a világból való kivonulást, de világi dorbézolást sem, hanem hűséges szolgálatot, a tőle kapott megbízás boldog teljesítését, hétköznapi tettekben megélt szeretetet. Még akkor is, ha a gonoszság megsokasodása, a hitetők csalárdsága miatt „*a szeretet sokakban meghidegül*” (24,12). A választottak állhatatossága az Úr iránt megmarad a szenvedések, üldöztetés idején is. Sőt, részévé lesz az Isten országa evangéliuma hirdetésének az egész világon.

Eljövételéig ugyanis megtérésre hívja a bűnösöket, hogy el ne vesszenek, hanem örök életük legyen. Övéit pedig buzdítja a boldog várakozásra. Elsősorban nem azért, amit kapnak majd Isten országának kiteljesedésekor, hanem magáért, az Úrért, akivel már most is boldog közösségben lehetnek – „*Mert ahol ketten vagy hárman egybegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük*”¹¹ – és örökkön örökké.

Földvári Tibor / Budapest

*

Jegyzet: 1. A szakirodalomban a prófétai előre látás perspektívájaként szerepel. Pl. a város pusztulását megelőző jelek eseményei az utolsó idők jeleinek típusaként szolgálnak. 2. Mt 10,42; 12,48-50; Zsid 2,11. R.T.France: TNTC Matthew, Inter-Varsity Press Leicester, England 357. o. 1985. 3. Mt 8,12-ben is utalt már rá: „Ez ország fiait pedig kivettettek a külső sötétségre; holott léssen sírás és fogagnak csikorgatása.” 4. Mt 7,21-23. 5. Mt 5,22.29-30; 13,42. 6. Fontos igazság, hogy a Bibliában Jézus Krisztus szólt legtöbbet az elveszettek örök állapotáról, valamint a kárhozat szörnyűségét is végső soron Jézus keresztnél és a Gecsemáné kerti imaharcának tükrében láthatjuk. 7. Dán 7,13k.; Mt 24,39.44.; 25,13. 8. A 24,29-35 verseket William Hendriksen Jézus második eljövételének leírásaként értelmezi. A The Gospel of Matthew, The Banner Of Truth Trust, Edinburgh, 862-868. o. 1989. R. T. France Jeruzsálem pusztulása apokaliptikus képekkel való leírásaként értelmezi. Uo. 344-357. o. 9. Mt 22,29-32. 10. Eljövetele közelségének üzenete igaz mindkét értelmezés szerint (Ld: 8. jegyzet). 11. Mt 18,20.

AZ ERDÉLYI VALLÁSSZABADSÁG 450 ÉVE

A történelme során számos országgyűlésnek otthont adó erdélyi Tordán, 1568-ban, János Zsigmond fejedelem uralkodása idején, Európában elsőként hirdették ki a lelkiismereti és vallásszabadságot. Ezzel a törvénnyel megjelent Erdély alkotmányában a három törvényes nemzet – a magyar, a székely és a szász – mellett a négy törvényesen bevett vallás – a katolikus, a lutheránus, a református és az unitárius – egyenjogúságának egyházjogi, valamint politikai és közjogi rendszere.

Az új rendelkezést az alábbi szavakkal hirdették ki: *„Urunk ő felsége, miképen ennek előtte való gyűlésibe országával közönséggel az religió dolgáról végezött, azonképen mostan ez jelen való gyűlésébe azont erősíti, tudniillik hogy mindön helyökön az prédikátorok az evangéliomot prédikálják, hirdessék, kiki az ő értelme szerént, és az község ha venni akarja, jó, ha nem pedig senki kényszerítéssel ne kényszerítse az ű lelke azon meg nem nyugodván; de oly prédikátort tarthasson, az kinek tanítása ő nékie tesszik. Ezért pedig senki (...) az prédikátorokat meg ne bánthassa, ne szidalmaztassék senki az religióért senkitől (...) és nem engedtetik senkinek, hogy senkit fogsággal avagy helyéből való priválással fenyegetssön az tanításért, mert az hit istennek ajándéka, ez hallásból lészön, mely hallás istennek ígéje által vagyon”.*

A 14-15. század Európájában ismeretlen volt a vallási türelem fogalma. Azt vallották, hogy a lelkiismereti szabadság, a más hiten lévők megtűrésének a gondolata az ördögtől való. Arra való csupán, hogy *„az emberekben kételyt ébresszen és meggyöngítse a hitet”.* Mindent, ami eltért Róma hivatalos álláspontjától, eretnekségnek bélyegezték, és kérlelhetetlenül üldözték. Ez a helyzet a reformációt követően sem változott különösebben.

A középkori vallásos mozgalmak – mivel zömmel helyi jellegűek voltak – nem tudták megbontani a római katoli-

cizmus egységét. A 16. században felépő reformáció azonban már Európa egészére kiterjedt, és birodalmakat szakított ki a pápa öleléséből. Miután a régi és az új egyházak között elhúzódó háborúskodás során egyre inkább nyilvánvalóvá vált, hogy egyik fél sem tud felülkerekedni, valamilyen formában rendezni kellett az együttélést. Így került sor politikai kényszerűségből az 1555. évi augsburgi vallásbéke megkötésére. Eszerint minden tartomány, birodalmi szabad város választhatott, hogy a két vallás – a római katolikus és a lutheránus – közül melyiket akarja követni.

Miközben az 1598-ban kihirdetett nantes-i ediktum biztosította a hugenoták szabad vallásgyakorlatát, a református egyházat csak az 1648-ban megkötött vesztfáliai békét követően emelték be az elismert felekezetek közé. Eszerint a birodalom területén belül ugyan bárhol élhettek a különböző felekezethez tartozók, ám a tartományuraknak, a földesuraknak jogukban állt a maguk vallására kényszeríteni jobbágyaikat. Ez volt a *„cuius regio, eius religio”* elve: akié a föld, azé a vallás.

A felekezeti egyenjogúságot az angol parlament 1653-ban iktatta törvénybe, mégpedig a puritán Oliver Cromwell kezdeményezésére, abból a politikai megfontolásból, hogy biztosítsa a társadalom egységét.

Európa más részein viszonylag egységes vallási tömbök alakultak ki: Franciaországban, Lengyelországban, Olaszországban és a Pireneusi-félszigeten szinte kizárólag csak katolikusok éltek, a skandináv államokban viszont az evangélikus vallás dominált. Hollandia Skócia és Svájc zömmel reformátussá lett, míg Bizánc és a Balkán-félsziget a keleti ortodox egyházak fellegvára volt.

Kelet-Európa, különösen a Kárpát-medence (ezen belül is Erdély) sokkal színesebb volt. Olykor egy-egy településen belül akár három felekezet hívei is megtalálhatók voltak. A békés együttélés megteremtésére így egészen más utat kellett járni, mint az említett vidékeken.

Erdélyben, a nyugati és keleti kereszténység határán, a római katolikus és az ortodox egyház egyaránt jelen volt. Az előreformáció idején a huszitizmus is megjelent, a 16. században pedig a reformáció valamennyi hulláma szerzett itt híveket. A felekezeti sokszínűséget pedig még erősítette az etnikai tarkaság, hiszen a vallási különbség nem egy esetben nemzetiségi különbséget is jelentett.

Az ortodox vallású románokat kivéve, akiket nem ért el a reformáció szele, az 1550-es évek elején Erdély lakossága a lutheri reformációhoz csatlakozott, leszámítva a Székelyföld egy részét, amely megmaradt katolikusnak. Később a magyar lakosság zöme, a fejedelemmel együtt, a kálvini irányhoz csatlakozott, az evangélikus vallás visszaszorult. Csupán az erdélyi szászok tartottak ki Luther tanai mellett. Ám az erdélyi reformáció azonban ezzel még nem zárult le, megjelentek a Szentháromság-tagadó unitáriusok, akik szintén jelentős hatást gyakoroltak az itteni magyarságra.

Az 1568. évi tordai országgyűlés végül e négy vallás – a katolikus, evangélikus, református és unitárius – szabadságát és egyenjogúságát mondta ki, mégpedig elsőnek a világon. A törvény értelmében egyik sem lett államvallássá, és miközben az uralkodói hatalom fölötté állt az egyháznak, nem volt joga közöttük különbséget tenni. Nem érvényesült a területi elv sem, egy településen akár több felekezet tagjai is élhettek, a földesurak pedig nem avatkozhattak be jobbágyaik vallási hovatartozásába. A törvény szerint mindenki maga dönthette el, melyik vallást követi. A fejedelmi tanácsban minden felekezet képviselője jelen volt, a felekezeti panaszokat a négy bevett vallás képviselőiből álló bizottságok vizsgálták ki. Ily módon a vallási türelmetlenségtől forrongó Európában Erdély a vallási türelem, a felekezeti béke szigete volt.

Annyi bizonyos, hogy a tordai országgyűlés végzései nem a modern lelkiismereti szabadság elvéből sarjadtak ki. Persze, a felekezetek közötti viták

ezután is előfordultak, viszont a protestantizmus dominanciája érezhető volt. Nem a lelkek megbékéléséről volt itt szó, inkább egy politikai szempontú kiegyezésről. A nagyhatalmak közé beékelődött fejedelemség nem engedhette meg magának, hogy belső viták szítsanak ellentéteket, s ezáltal esetleg támadási felületet biztosítsanak a külső ellenség számára.

A 17. század első harmadától már nyolc különböző vallási közösség tudott – ha nem is zökkenőmentesen –, de mégis tartós békességben élni egymással. A bevett római katolikus, evangé-

likus, református és unitárius vallás mellé ugyanis ekkor nyertek létjogosultságot a görögkeletiek, a szombatosok, az anabaptisták, valamint a zsidók. Csupán egy érdekesség: a román ortodoxok mindebből kimaradtak, hiszen mind létszámuk, mind társadalmi súlyuk tekintetében nem tudtak akkora erőt képviselni, hogy érvényre juttassák ilyen irányú törekvéseiket.

A tordai országgyűlés mérföldkönek számított az eltérő hitbéli meggyőződésű emberek szabad és egyenrangú együttélésének biztosításában. Ugyanakkor „az erdélyi fejedelemség példát mutatott

toleranciából az akkori Európának, sőt mondhatni, részben a mainak is” (Benda Kálmán).

Margit István / Pécel

*

Irodalom: Szilágyi Sándor szerk.: Erdélyi országgyűlési emlékek II. (MTA Könyvkiadó Hivatala, Bp., 1876); Benda Kálmán: Az 1568. évi tordai országgyűlés és az erdélyi vallásszabadság. (Erdélyi Múzeum, 1994., 3-4. füzet); Gudor Kund Botond: Gondolatok a tordai országgyűlés jubileumán. (Reformátusok Lapja, 2018. január 14.); Kovács Kálmán Árpád: Az 1568. évi tordai vallástörvény. (Magyar Idők, 2018. január 24).

BESZERVEZÉSI PRÓBÁLKOZÁSOK (AZ ÉBREDÉSTÖRTÉNETI SOROZAT FOLYTATÁSA)

Talán ma különösnek hangzik a cím, de úgy 70 évvel ezelőtt ez volt a szomorú valóság. A kommunista hatalom kezdetől fogva a társadalom minden rétegében igyekezett megtalálni azokat az embereket, akik egyetértenek a párttal, és készek információkat szolgáltatni magán- és személyekről, szervezetekről, lelkészekről és különböző csoportokról. Többen önként jelentkeztek erre a feladatra, így megalapozhatták karrierjüket. Egyházi vezető csak olyan ember lehetett, aki valami módon behódolt a párt ideológiájának. Többen már a hatalomváltás előtt megtették ezt. Őket „vonalasoknak”, „békepapoknak”, vagy egyszerűen „besúgóknak” nevezték. Sokakról lehetett tudni, hogy jelentenek, mások pedig ügyesen titkolták tevékenységüket. Sajnos a hívő testvérek közül is beléptek néhányan ebbe a sorba. Ha azonban idáig jutottak, el kellett itélniük az ébredést (szóban, vagy írásban), és el kellett szakadniuk a barátaiktól.

Én most elsősorban a hívő atyafiakról írok, de ez az egész egyház életét át-szötte. Barátaink és rokonaink bizalmasan számoltak be arról, hogyan estek át ezeken a próbálkozásokon, amikor fenyegetéssel, hazugsággal, félrevezetéssel, túlzó állításokkal és még sokféle módon igyekeztek törbe csalni őket.

Sokakat kimentett az Úr az ilyen nehéz helyzetből. A következőkben a saját történeteim egy részét ismertetem, hiszen erről tudok hitelesen szólni.

Amikor ilyen kritikus helyzetbe kerültem, mindig az Úrhoz kiáltottam segítségért. Hálás szívvel emlékezem arra, hogy az Úr mindig könyörült rajtam, és kimentett a szoros helyzetekből.

1951-ben segédlelkészként szolgáltam Hajdúhadházon. Egyik este, amikor a konfirmációra készülő csapatot engedtem haza a templomból, a lépcső alján egy fiatalember szólított meg, és közölte, hogy velem kell mennem a Tanácssházára. Mivel határozottan lépett fel, így elindultunk. Út közben kísérom egy szót sem szólt. Az épület előtt rendőrségi autó állt. Az épületben egy nagy szobába kísért, ahol a hosszú asztal mögött négyen ültek. Közöttük foglalt helyet kísérom is. Érdekes volt, hogy ők az asztal túlsó oldalán ültek, én pedig álltam a szoba közepén.

Szinte azonnal kiderült, hogy a kihallgatásom zajlik. Minden bevezetés nélkül faggatni kezdtek: Ki vagyok? Hol születtem? Ki az apám? Amikor iparos embert mondtam, kizsákmányolónak titulálták. Azt válaszoltam, hogy mindig egyedül dolgoztam, legfeljebb egy inassal, most pedig az Iparosok Szövetkezetének ügyvezető elnöke. (Azt elhallgattam, hogy nyugdíjas vasúti tiszt is.) Ezután részletesen kifaggattak iskoláimról, családomról, majd rátértek gyülekezeti helyzetemre:

Kik a főnökeim? Hogyan gondolkodnak? Milyen a község hangulata? Mindig kitérő válaszokat adtam, mert bosszantó volt, hogy semmit nem közölnek velem arról, hogy milyen alapon, kinek a megbízásából folyik ez a kihallgatás. A kérdések pedig záporoztak: egymással szinte versengve tették fel a kényesebbnél kényesebb kérdéseket, amikkel érezhetően sarokba akartak szorítani, de próbálkozásuk sikertelen maradt.

A kérdésekből azonban kiderült néhány dolog. Ha ezek a fiatalok kaptak is kiképzést a kihallgatások módjával kapcsolatosan, de Hajdúhadhárról nincs ismeretük. Én viszont nem voltam hajlandó arról beszélni, amit ők szerettek volna hallani. Érezhetően zavarba akartak hozni.

Megállapítottam, hogy mindegyik jóval fiatalabb nálam, úgy 18-20 évesek lehetnek. Én akkor már a 26. évemben voltam. Mivel úgy éreztem, hogy sarokba akarnak szorítani, esetleg magukkal szeretnének vinni, elszántan kérdeztem: „Hol voltak önök 5-6 évvel ezelőtt? Mert én akkor a Szovjetunióban éltem, és építettem a szocializmust!” (A hadifogságot nem említettem.) Döbönt csend támadt, majd szó nélkül eleresztettek. Másnap derült ki, hogy azon az éjjelen 4-500 kitelepített érkezett a vasútállomásra embertelen körülmények között. A kihallgatásomon arról akartak meggyőződni, hogy a községben élőknek van-e tudomásuk a kitelepítettek érkezéséről.

Abban az évben eljegyeztem a menyasszonyomat. A kitelepítések kezdetének időszaka volt ez, és azt hallottuk, hogy Debrecen is sorra kerül rövidesen. A főnököm biztatására felkerestem Péter János püspököt, hogy nősülési engedélyt kérjek. Amikor megemlítettem, hogy ha kitelepítik apósomékat, legalább tudunk rajtuk majd segíteni, ha összeházashatunk. A püspök azt válaszolta, hogy engedélyt nem adhat, de tudomásul kell vennünk, hogy ez a társadalom könnyben és vérben születik. Amikor megkérdeztem, hogy az egyház szóvá tette-e azokat az embertelenségeket, amik a kitelepítéseknél történtek, kizavart az irodából.

Későbbi főnököm, akivel atyai-baráti kapcsolatban voltam, azzal érkezett haza Debrecenből, hogy kaptam egy jó ajánlatot: Péter János püspök üzeni Bartha Tibor debreceni lelkészen keresztül, hogy ha elhagyom a menyasszonyomat, kapok egy nagy gyülekezetet Debrecen környékén. Azt válaszoltam, hogy én a jövőmbelímet Isten ajándékaént kaptam, és nem vagyok hajlandó egy emberi ígéretért elhagyni. Számára én házasságot ígértem, ha ezt visszavonnám, házasságszédelgő lennék. Erre akarják ránevelni a fiatal lelkészeket? Ennek az ügynek az az érdekessége, hogy kb. 20 év múlva vittem az esperesemet egy távolabbi gyülekezetbe, és hazafelé jövet sok mindenről beszélgettünk. Többek között elmondtam a fenti történetet is. Az esperes fel volt háborodva, mondván, hogy ez csak félreértés lehetett, de majd megkérdezi Barthától, aki akkor már zsinati elnök volt. Később értesültem beszélgetésükről, miszerint azt válaszolta a zsinati elnök, hogy „most már sajnáljuk azt az ajánlatot”.

Amikor az első lelkészi találkozón vettem részt, az akkori espereshelyettes megszólított, és rá akart beszélni, hogy álljak be azon egyházi emberek közé, akik egyet értenek a rendszer által diktált egyházi teológiával. Azzal érvelt, hogy őt is az ébredés indította el a hit útján, de később belátta, hogy az egyházkormányzatnak van igaza. Ezért teljes szívével odatartozónak vallja magát, és arra kér, hogy én is tegyek így. Türelemesen végighallgattam mondatait, majd a beszélgetés végén ezt válaszoltam: „Én testvéremnek ismerlek, mert hitre jutot-

tál, és új életet kaptál az Úr Jézustól, de nagyon sajnálom, hogy ide jutottál.”

1956-ban Berekfürdön volt egy lelkészi találkozó. A hétfő esti alkalmon Békefi Benő az első áhítatában szidalmazta az akkor éledő ébredést, az evangelizációkat. Beszéde végén megkértem, hogy legyen szíves neveket mondani, mert a barátaimról van szó, s meg kell velük beszélnem ezt a témát. Mereven elutasított, de rendelt mellém egy lelkészt, aki minden szabad időben agitált, hogy álljak be a „haladó” szellemű teológusok közé, mert ez a helyes út. Természetesen nem álltam „kötélnék”. Ezt követően Békefi egész héten Budapesten tartózkodott, de péntek estére visszajött, és teljes lelkesedéssel beszélt arról, hogy ébredésre, evangelizációra van szükség, és a lelkészeknek is meg kell térni stb. A végén odajött a mellém rendelt lelkész, és megkérdezte, hogy egyet értek-e az esperes úrral. Igennel válaszoltam, de megjegyeztem, hogy nem teljesen értem, mert hétfőn pontosan az ellenkezőjéről beszélt. Melyiket tartja tehát igaznak? Kísérőm nem tudott válaszolni.

Sok ilyen és ehhez hasonló próbálkozásról tehetnék még említést. Íme, egy szövevényes és érdekes eset.

Egyik szolgálati helyem Alsóvadász gyülekezte volt, ahol elődöm, dr. Koncz Sándor rengeteget építkezett. Kezdő lelkészként atyai-testvéri barátságban voltam vele. Sokszor felkerestem őket, mert szinte szomszédok voltunk, csak két falu választott el bennünket egymástól. Nekem, az utódjaként a templomrenoválás feladata jutott. Ennek előkészítéséhez gyülekezeti estét rendeztünk, ahol kihirdettem, hogy remélhetőleg senki sem fog sajnálni perselypénzként alkalmanként 200 forintot adakozni. Mivel tudtam, hogy figyelnek, a hirdetőkönyvbe minden hirdetést szó szerint beleírtam. Valaki azonban feljelentett. Amikor éppen a konfirmandusokkal foglalkoztam, a feleségem szólt, hogy valaki beszélni akar velem. Észrevettem, hogy a ház előtt egy rendőrségi rendszámú gépkocsi áll. A lakásban egy civilruhás ember várt, aki rendőrtisztként mutatkozott be. Amikor érdeklődtem, hogy minek köszönhetem a látogatást, közölte, hogy feljelentés van ellenem, mert belépődíjas, műsoros alkalmakat rendezek. Mosolyogva mondtam, hogy bánt, ha os-

tobának tart valaki, hiszen talán még a gyermekek is tudják, hogy ilyen csak engedéllyel lehet rendezni. Azután a kezébe nyomtam a hirdetőkönyvem, hogy olvassa el a hirdetést. Ezt követően érdekes beszélgetés alakult közöttünk, amikor én is felsoroltam panaszaimat a konfirmandusok sértegetésével, a hitoktatási beiratkozás akadályozásával kapcsolatosan stb. Elmenetelekor mondott valamit, amit én úgy értettem, hogy „nem sokat értünk el”.

Néhány hét múlva ismét felkeresett, és kezembe nyomott egy egész oldalas gépelt szöveget. Azonnal kiderült, hogy egy jelentés volt. Az egy évvel korábban, egyik debreceni barátunknál történt találkozásról készítette az egyik résztvevő. A jelentést olvasva megértettem, hogy ez most is egy csapda. Hála az Úrnak, nagyon bölcsen, a tényeknek megfelelően volt leírva. Amikor a végére értem, mosolyogva adtam vissza a papírt, és megjegyeztem, hogy nagyon tárgyilagos leírás, de egy hiányossága van: nincs aláírás. A rendőr erre magyarázni kezdte, hogy ilyenkor nem lehet megadni a jelentést tevő nevét. (Ezt én is tudtam.) Megkérdeztem, hogy miért kellett ezt elolvasnom. Azt válaszolta, hogy ez egy illegális összejövétel volt. Csodálkozva válaszoltam, hogy az egy baráti találkozó volt, amit az állami törvények nem tiltanak. Diákkorunktól ismerjük egymást, és ha lehet, találkozunk. Számítalan ehhez hasonló baráti kör van országunkban. Erre nem tudott mit válaszolni.

Az ügynek később érdekes folytatása volt. Meghívást kaptunk ugyanis egy holland lelkésztől. Soha nem tudtuk meg, honnan értesültek a címünkről, de Hollandiában számon tartották a hívő lelkészeket. Két hétre hívtak bennünket, vállalták az útiköltséget és ellátásunkat is. Nagyon meglepett bennünket a hívás, de beadtuk az útlevel-kérelmet. Feleségem háztartásbeli volt, így csak nekem kellett az egyházi véleményt kikérnem. A válasz így szólt: „nemzetbiztonsági okok miatt nem ajánlott. Fellebbezés lehetséges.” Addig sem volt ilyen terünk, így tudomásul vettük, hogy nem megyünk. Fellebbezni amúgy sem érdemes.

Néhány hét múlva azonban a már említett rendőrtiszt felkeresett bennünket, és csak annyit mondott: „Azonnal adják be

a fellebbezést!” Az Úrra bízva az egész ügyet, beadtuk a fellebbezést, és megkaptuk az útleveleket. Gyermekeinket családtagoknál helyeztük el, mi pedig két kellemes hetet töltöttünk Hollandiában. Sok kedves atyafival találkoztunk. Az utazás előtt és után is jelentkezni kellett a rendőrtisztánál. Hazaérkezésünket követően egy miskolci presszóban találkoztunk és beszélgettünk. Sok mindentről kérdezett, és én igyekeztem jó válaszokat adni (... és sok mindent elhallgatni).

Furcsa kérdései is voltak, amire nem tudtam válaszolni, pl.: „Kinek dolgozik

Tüszi?” A rendőr ismertette kiutazásunk lehetőségének történetét is. Az egyházi eljárók jó véleményt írtak kérvényünkre, azonban Ráski püspök telefonált, hogy ennek ellenére ne adják meg az útlevelet. A püspök azonban egy hónapra kiutazott Amerikába, s mivel én megfellebbeztem az ügyet, az egyházi eljárók újra átnézték a papírokat, és úgy ítélték, hogy megadható az útlevel. Amikor a püspök hazatért, számon kérte tőlük a döntést, és felvetette, hogy mi lesz, ha nem jövünk haza? A rendőr meg is kérdezte tőlem, hogy miért jötünk haza, miért nem maradtunk odakint.

Elnevettem magam, és elmondtam, hogy soha meg sem fordult a fejünkben, hogy kint is lehetne maradni. Itthon három gyermekünk várt, és nekünk Magyarországon a helyünk, egyházunk és népünk szolgálatában. Majd hozzátettem, hogy ha tréfálni akarnék, azt mondanám, hogy nem akarunk senkinek sem örömet szerezni. Ezen ő is nevetett, mert értette a célzást.

A meglepetés az volt, hogy – noha segítségünkre volt – mégsem akart beszervezni. Ezt követően már nem is találkoztam vele.

Asztalos Zoltán / Hajdúszoboszló

HÍREK – KÖZLEMÉNYEK

KÜLDÖTTGYŰLÉS

A BSz 2018. évi nem nyilvános küldöttgyűlését
április 7-én, Pécelen tartja.
Részletek: www.bibliaszov.hu

MEGHÍVÓ

Szeretettel hívjuk a BSz tagjait és az érdeklődőket
a 2018. április 14-én 10.00 órákor kezdődő csendesnapra,
Mátészalkára, a Kertvárosi gyülekezet
északi református templomába (Erkel F. út 50.).

CSALÁDI NAP

Szeretettel hívunk és várunk mindenkit
június 2-án, szombaton 10 órától
a Biblia Szövetség Egyesület székházába
(Pécel, Kálvin tér 2/B)
Az előadás témája: **Veszteségeink kezelése az Ige tükrében**,
előadók: *dr. Tolnay Lajos és felesége, Márta*;
– fiataloknak teaház; gyermekeknek kézműves
foglalkozás, kirándulás; kicsiknek gyermekmegőrzés.
Közös ebéd a kondérban főtt finomságból,
délután barátkozás, ruhatári, kötetlen program.
Kérjük, hogy május 30-a, szerdáig jelezzétek jövedeteleket,
ezzel segítsétek a szervezést!
A részvétel ingyenes, adományt köszönettel elfogadunk.

FONTOS KÉRDÉSEK

A következő rendezvény programja:
– **április 8.: Mai krétaik. Ismernünk kell őket?**
(a mai ember gondolkodása, életvitele...)
előadó: *dr. Cs. Nagy János*
Az előadás 17 órákor kezdődik
a Budapest, Nagyvárad téri ref. templomban
(VIII. ker. Üllői út 90.).
Mindenkint szeretettel várnak a szervezők!

MEGHÍVÓ

Minden érdeklődőt szeretettel hívunk
a BSz tavaszi, budapesti csendesnapjára,
a Nagyvárad téri református templomba (Üllői út 90.).
Megközelíthető a 3-as metróval, illetve jelenleg
metrópótló busz közlekedik.
A csendesnap időpontja a meghirdetettől eltér,
MEGVÁLTOZOTT,
így **2018. május 1-jén**, kedden, 10.00 órákor kezdődik.
Hívjuk és várjuk a BSz tagjait és az érdeklődőket!

GENEZIS TÁBOR

Szeretettel hívjuk az érdeklődőket a BSz
Genezis konferenciájára, 2018. június 9-én 10 órára,
péceli székházunkba (Kálvin tér 2/B).
Részletek: www.bibliaszov.hu

KENUS TÁBOR

A meghirdetett programunk létszámkerete betelt,
a jelentkezés lezárult.

*

Halottaink: ✠ **Bányai Anna-Mária** (1950) Arad (Románia),
✠ **Lipták Ágnes** (1954) Budapest,
✠ **dr. Tárczy Ferencné** (1930) Budapest.

Hálás szívvel emlékezünk elhunyt BSz tag testvéreinkre. Jézus Krisztus hűséges tanítványai költöztek el közülünk.

Tárczyné Lenke néni pl. egyike volt az Országos Bibliaiskola Alapítvány létrehozóinak, s az alapítvány működését is szívvel-lélekkel támogatta.

Hiányozni fognak a szolgálatból, programjainkról, a testvéri közösségből. Isten áldja meg emléküket a Biblia Szövetségben, s adjon vigasztalást szeretteiknek, közösségük tagjainak! ■

*

1.

**BSz 30+
szilveszter
2017. Albertirsa
(1-2. kép)**

2.

Karácsony előtt a szomszédos Harangvirág Református Óvoda zenés programját székházunkban rendezték

BIBLIAISKOLAI TANFOLYAMOK

A 2018/2019-ES TANÉVBEN

A Biblia Szövetség Egyesület (BSz) bibliaiskolai tanfolyamok indítását tervezi a 2018-19. tanévben is.
Helyszíne: a **BSz oktatási központja** (2119 Pécel, Kálvin tér 2/b).

Képzési cél: A bibliaiskolai oktatás célja a Kol 2,2-3 verseinek figyelembe vételével is:

- A keresztyén életben elindultak számára egyszerű, alapfokú ismeretet nyújtani az Ó- és Újszövetség könyveinek tartalmáról, továbbá a Szentírást átfogó legfőbb tanításokból (biblia-teológia).
- A hallgatókkal megismertetni a Szentírás magyarázatának azokat az egyszerű, de nélkülözhetetlen szabályait, amiket minden hívő embernek ismernie kell ahhoz, hogy jól értse a Biblia üzenetét (írasmagyarázat).
- A Bibliát olvasó embereket segíteni a Jézus Krisztusba vetett hitben való meggyökerezésben és növekedésben (hitvallás- és etikai alapismeretek).
- A tanfolyamon résztvevőket segíteni a gyülekezeti közösségbe történő bekapcsolódásban és aktívabb részvételben (egyház történeti és egyházismereti alapismeretek).
  - A hallgatók között olyan kapcsolatokat, közösséget kialakítani, ami kivételes lehetőséget teremt majd a szolgálatban, az egyéni életben és gyülekezeti munkában.

Tanfolyamok

1. BSz bibliaiskola 2/1. tanfolyam.

Kétéves tanfolyam első tanéve. A 18. életévet betöltött, közoktatási tankötelezettségének eleget tett (nyolc osztályt elvégző), keresztyén életben elindult férfiaknak és nőknek, akik szeretnék a Jézus Krisztus iránti elkötelezettségüket biblikus ismerettel és életvitelben megerősíteni.

Tanfolyami tanóraszám: 56.

Tantárgyak: ószövetségi bibliaismeret, hitvallásismeret, egyházismeret, etika.

2. BSz bibliaiskola 2/2. tanfolyam.

Kétéves tanfolyam második tanéve.
A 2/1. tanfolyamot sikeresen abszolvált hallgatók részére.

Tanfolyami tanóraszám: 56.

Tantárgyak: újszövetségi bibliaismeret, Szentírás értelmezése, egyháztörténet, missziológia.

A bibliaiskola sikeres elvégzéséről a Biblia Szövetség Egyesület bizonyítványt állít ki.

A tanév kezdete: 2018. szeptember 15. Részvétel költsége: 20.000,- Ft/tanfév.

Oktatási napok: január kivételével általában minden harmadik szombaton, évzáró májusban.

Részletesebb információt a www.bibliaszov.hu honlapcímen talál,
vagy munkaidőben érdeklődhet a 06 28 452334-es telefonszámon.

Szeretettel fogadjuk a jelentkezéseket a bsz@bibliaszov.hu elektronikus címen vagy a Biblia Szövetség Egyesület, 2119 Pécel, Kálvin tér 2/B postacímen. A jelentkezésnél meg kell adni a nevet, lakóhelyet, tel és/vagy internetes elérhetőséget, egy rövid bemutatkozó életrajzot, amiben indokolni kell, miért szeretné elvégezni a bibliaiskolát. A jelentkezés érvényes, ha június 30-ig a 20.000,- Ft-os részvételi díjat is befizeti a Biblia Szövetség folyószámlájára (OTP 11742331-20002279) vagy a BSz házipénztárába. A felvételtől minden jelentkezőt kiértésítünk.

A jelentkezés határideje: **2018. június 30.**

A Biblia és Gyülekezet című folyóiratra a **11742331-20003610** számlaszámon vagy postai utalványon lehet előfizetni
Előfizetési díj 2018-ban: *belföldre:* 2.500,- Ft/év; (10 pld. felett 2.200,- Ft/pld.); *külföldre:* – *európai országokba* 4.800,- Ft/év;
– *egyéb országokba* 5.900,- Ft/év. Az előfizetés nélküli árus példány ára 350,- Ft. A folyóirat megjelenik negyedévenként.

A Biblia és Gyülekezet szerkesztősége és kiadóhivatala a Biblia Szövetség Egyesület címen

Kiadja a Biblia Szövetség Egyesület megbízásából az Ébredés Alapítvány, felelős kiadó: *Szabó László*

***

Biblia Szövetség Egyesület címe: H-2119 Pécel, Kálvin tér 2/B Telefon/fax: 06 (28) 452-334 Internet: www.bibliaszov.hu E-mail: bsz@bibliaszov.hu
felelős szerkesztő: *Sipos Ajtony Levente*; szerkesztő: *dr. Mikolicz Gyula*; szerkesztőbizottság: *Alföldy-Boruss Dezső, Cs. Nagy János, Margit István,*
dr. Mikolicz Gyula, Sipos Ajtony Levente, Sipos Ete Zoltán; tördelés: *Horváth Mária*

Címlap: A BSz 30+ szilveszter résztvevőinek egy csoportja a ceglédi református nagytemplom bejáratánál

A fotókat az alkalmak résztvevői készítették. – Kéziratokat nem őrzünk meg, és nem küldünk vissza!

Nyomtatás: Prime Rate Kft. 1044 Bp., Megyeri út 53. – HU-ISSN 0866-2932 (nyomtatott) – ISSN 2064-0269 (online)